

An Bhruiséal, 24 Bealtaine 2024
(OR. en)

10247/24

LIMITE

COPEN 274
JAI 862
DROIPEN 155
CODEC 1337

**Comhad Idirinstitiúideach:
2023/0135(COD)**

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Ábhar:	Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis an éilliú a chomhrac, a chuirtear in ionad Chinneadh Réime 2003/568/CGB ón gComhairle agus an Choinbhinsiún um chomhrac an éillithe a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh i dtreis ann agus lena leasaítear Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle – Cur chuige ginearálta

I. CÚLRA

1. An 3 Bealtaine 2023, chuir an Coimisiún togra faoi bhráid na Comhairle agus Parlaimint na hEorpa le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis an éilliú a chomhrac, a chuirtear in ionad Chinneadh Réime 2003/568/CGB ón gComhairle agus an Choinbhinsiún um chomhrac an éillithe a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh i dtreis ann agus lena leasaítear Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle. Is é is aidhm don togra le haghaidh Treorach rialacha an Aontais maidir leis na sainmhínithe ar chionta éillithe agus na pionóis ina leith a thabhairt cothrom le dáta agus a chomhchuibhiú, chun cosc a chur orthu ar bhealach níos fearr agus chun an forfheidhmiú a fheabhsú. Is é is aidhm don togra freisin an sainmhíniú ar éilliú a chomhchuibhiú trí na híoschaighdeáin a leagtar amach i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe in aghaidh an Éillithe (UNCAC) a ionchorprú agus dul níos faide ná na híoschaighdeáin sin.

2. Is ar Airteagail 83(1), 83(2) agus 82(1)(d) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) (gnáthnós imeachta reachtach) atá an dréacht-treoir bunaithe.
3. Tar éis thíolacadh an togra, scrúdaigh an Mheitheal um Chomhar Breithiúnach in Ábhair Choiriúla (COPEN) agus Comhairleoirí CGB an togra faoi Uachtaránachtaí na Sualainne, na Spáinne agus na Beilge ar an gComhairle.
4. Diríodh sa phlé is déine faoi Uachtaránachtaí na Spáinne agus na Beilge ar Airteagal 2 (*Sainmhínithe*), Airteagal 3 (*An t-éilliú a chosc*), Airteagal 4 (*Comhlachtaí speisialaithe*), Airteagal 8 (*Breabaireacht san earnáil phríobháideach*), Airteagal 9 (*Míleithreasú*), Airteagal 10 (*Mangaireacht tionchair*), Airteagal 11 (*Drochúsáid oifige*) agus Airteagal 13 (*Saibhriú ó chionta éillithe*). Maidir leis na forálacha i ndáil le cosc (Airteagail 3 agus 4), rinneadh coigeartuithe chun oibleagáidí na mBallstát a shoiléiriú agus chun cothromaíocht iomchuí a bhaint amach idir an cuspóir maidir le cosc éifeachtach ar éilliú a áirithiú agus neamhspleáchas institiúideach agus riaracháin na mBallstát a choimirciú. I gcás na bhforálacha maidir le cionta éillithe, rinneadh coigeartuithe *inter alia* chun raon feidhme chur i bhfeidhm na gcionta sin a shoiléiriú. Dealraíonn sé go bhfuil cothromaíocht sa téacs mar a leagtar amach é faoi láthair san Iarscríbhinn, sa chaoi go n-áirithítear comhleanúnachas an téacs agus go gcuirtear leasanna na mBallstát uile san áireamh.
5. Tar éis chruinniú COPEN an 16 Bealtaine 2024, thángthas ar chomhaontú ar leibhéal na Meithle maidir leis an téacs mar a leagtar amach é san Iarscríbhinn a ghabhann leis an nóta seo.

6. I bParlaimint na hEorpa, is ar an gCoiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile (LIBE) atá an phríomhfhreagracht. Ceapadh Ramona Strugariu (RO, Renew) ina rapóirtéir. Cuireadh síos an tuarascáil an 21 Feabhra 2024; ghlac Parlaimint na hEorpa a sainordú caibidlíochta ag an seisiún iomlánach an 27 Feabhra 2024, agus cuireadh an togra faoi bhráid an Choiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile (LIBE) chun tús a chur leis an gcaibidlíocht idirinstiúideach.

II. CONCLÚID

7. I bhfianaise an mhéid thuas, iarrtar ar Choiste na mBuanionadaithe dá bhrí sin:
- a) a dhearbhu go bhfuiltear ar aon fhocal maidir le téacs an chur chuige ghinearálta, mar a leagtar amach san Iarscríbhinn¹ a ghabhann leis an nóta seo é, agus
 - b) a mholadh don Chomhairle teacht ar chur chuige ginearálta maidir leis an téacs mar a leagtar amach é san Iarscríbhinn a ghabhann leis an nóta seo, chun go mbeidh an Uachtaránacht in ann an chaibidlíocht sin a sheoladh.

¹ Léirítear na modhnuithe a rinneadh ar an togra bunaidh le **cló trom** nó le [...].

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE
maidir leis an éilliú a chomhrac, a chuirtear in ionad Chinneadh Réime 2003/568/CGB
ón gComhairle agus an Choinbhinsiún um chomhrac an éillithe a bhfuil oifigigh
na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh i dtreis ann agus lena
leasaítear Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 82(1),
pointe (d), agus Airteagal 83(1) agus (2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) Leanann an t-éilliú de bheith ina fhadhb shuntasach ar leibhéal an Aontais, agus cobhsaíocht agus slándáil na sochaithe á mbagairt, lena n-áirítear tríd an gcoireacht eagraithe agus coireacht thromchúiseach eile a chumasú. Leis an éilliú déantar dochar d'institiúidí daonlathacha agus do luachanna uilíocha ar a bhfuil an tAontas fothaithe, go háirithe an smacht reachta, an daonlathas, an comhionannas agus cosaint na gceart bunúsach. Leis an éilliú cuirtear forbairt, rathúnas agus inbhuanaitheacht agus cuimsitheacht ár ngeilleagar i gcontúirt. Chun an t-éilliú a chosc agus a chomhrac go héifeachtach, tá gá le cur chuige cuimsitheach agus ildisciplíneach. Is é is cuspóir don Treoir seo dul i ngleic leis an éilliú tríd an dlí coiriúil, agus foráil á déanamh maidir le comhar trasteorann níos fearr idir na húdaráis inniúla.

- (2) Le Cinneadh Réime 2003/568/CGB ón gComhairle², leagtar síos ceanglais i ndáil leis an éilliú a bhaineann leis an earnáil phríobháideach a choiriúlú. Leis an gCoinbhinsiún arna tharraingt suas ar bhonn Airteagal K.3(2)(c) den Chonradh ar an Aontas Eorpach um chomhrac an éillithe a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh³ i dtreis ann tugtar aghaidh ar ghníomhartha éillithe áirithe lena mbaineann oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh na mBallstát go ginearálta. Níl na hionstraimí sin sách cuimsitheach, áfach, agus is éagsúil an coiriúlú atá i bhfeidhm faoi láthair ar an éilliú ó Bhallstát go chéile, rud a chuireann isteach ar fhreagairt chomhleanúnach agus éifeachtach ar fud an Aontais. Tháinig bearnaí forfheidhmithe agus constaicí sa chomhar chun cinn freisin idir na húdaráis inniúla de chuid Ballstáit éagsúla. Tá sé d'aidhm ag an Treoir seo forálacha na n-ionstraimí sin a leasú agus a leathnú. Ós rud é go bhfuil na líon agus cineál na leasuithe atá le déanamh substaintiúil, ba cheart an dá ionstraim, ar mhaithe le soiléireacht, a athsholáthar ina n-iomláine i ndáil leis na Ballstáit atá faoi cheangal ag an Treoir seo.
- (3) Ba cheart an creat dlíthiúil atá ann cheana a thabhairt cothrom le dáta agus a neartú chun comhrac éifeachtach ar an éilliú a éascú ar fud an Aontais. Is é is aidhm don Treoir seo cionta éillithe a choiriúlú nuair a dhéantar d'aon ghnó iad. Féadfaidh rún agus eolas a bheith infeirthe ó imthosca oibiachtúla agus fíorasacha. Ós rud é go ndéantar foráil leis an Treoir seo maidir le híosrialacha, tá na Ballstáit saor i gcónaí chun rialacha dlí choiriúil níos déine a ghlacadh nó a choinneáil ar bun le haghaidh cionta éillithe.
- (4) Is feiniméan trasnáisiúnta é an t-éilliú lena ndéantar difear do na sochaithe agus na gilleagair uile. Ba cheart an ghné idirnáisiúnta sin a aithint le bearta a ghlactar ar an leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal an Aontais. Le gníomhaíocht an Aontais dá bhrí sin ba cheart a chur san áireamh obair an Ghrúpa Stát i gcoinne na hÉillitheachta de chuid Chomhairle na hEorpa (GRECO), na hEagraíochta um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE) agus Oifig na Náisiún Aontaithe um Dhrugaí agus Coireacht (UNODC).

² Cinneadh Réime 2003/568/CGB ón gComhairle an 22 Iúil 2003 maidir leis an éilliú a chomhrac san earnáil phríobháideach (IO L 192/54, 31.7.2003).

³ Coinbhinsiún arna tharraingt suas ar bhonn Airteagal K.3(2)(c) den Chonradh ar an Aontas Eorpach maidir leis an gcomhrac i gcoinne éilliú a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh i dtreis ann (IO C 195, 25.6.1997, lch. 2).

- (5) Chun **dul i ngleic go héifeachtach** [...] leis an éilliú, tá gá le sásraí coisctheacha agus diansmachtúla araon. Moltar do na Ballstáit réimse leathan de bhearta coisctheacha, reachtacha agus comhoibritheacha a dhéanamh mar chuid den chomhrac ar an éilliú. Cé go bhfuil an t-éilliú ina **choir** thar aon ní eile agus go sainmhínítear **cionta** sonracha [...] éillithe agus coireanna a bhaineann leis an éilliú sa dlí náisiúnta agus idirnáisiúnta, i gcás loiceadh ionracais, coinbhleachtaí leasa neamhnochta nó sáruithe tromchúiseacha ar rialacha ionracais [...], d'fhéadfadh sé **go dtiocfaidís siúd chun bheith ina gcionta [...]** éillithe mura dtugtar aghaidh orthu. **Is éard is cosc éillitheachta ann sainaithint, measúnú agus maolú ar rioscaí éillitheachta, a dhéantar trí chóras beart iomchuí a fhorbairt agus a chur chun feidhme.** Tríd an éilliú a chosc maolaítear an gá le diansmacht coiriúil agus baineann tairbhí níos leithne leis sin chun iontaobh an phobail a chur chun cinn agus iompar na n-oifigeach poiblí a bhainistiú. Le cuir chuige éifeachtacha in aghaidh an éillithe is minic a chuirtear le bearta chun trédhearcacht [...] agus ionracas a fheabhsú, trí rialáil a dhéanamh mar aon leis sin i réimsí ar nós coinbhleacht leasa, brústocaireachta agus doirse imrothlacha. Ba cheart do chomhlachtaí poiblí na caighdeáin is airde ionracais, trédhearcachta agus [...] **saoirse ó thionchar míchuí** a lorg mar chuid thábhachtach de dhul i ngleic leis an éilliú ar bhealach níos leithne. **Ós rud é go bhfuil ról lárnach ag an earnáil phríobháideach freisin maidir le héilliú a chosc agus a bhrath, is féidir leis na Ballstáit forbairt agus cur chun feidhme sásraí láidre éifeachtacha comhlíontachta laistigh de chuideachtaí príobháideacha a spreagadh. Chun cur chuige comhchoiteann a áirithiú maidir le héifeachtacht na gclár comhlíontachta sin, ar féidir léarscáil riosca, cód iompair, meastóireacht tríú páirtí chomh maith le rialú inmheánach agus iniúchóireacht a bheith ar áireamh ann, is féidir leis na Ballstáit comhoibriú chun treoirlínte comhchoiteanna a fhorbairt.**

- (6) **Gan dochar dá neamhspleáchas institiúideach agus riaracháin, ba cheart do na Ballstáit comhlachtaí nó aonaid eagraíochtúla a bheith i bhfeidhm acu [...] a bhfuil sainchúram orthu an t-éilliú a chur faoi chois [...] agus a chosc. Níl sé d'oibleagáid [...] ar na Ballstáit comhlachtaí nó aonaid eagraíochtúla nua a chruthú, lena n-áirítear cúirteanna nó binsí speisialaithe a chruthú, faoin Treoir seo, agus féadfaidh siad a chinneadh [...] feidhmeanna [...] coisctheacha agus diansmachtúla [...] a chur ar iontaoibh [...] an chomhlachta nó an aonaid eagraíochtúil chéanna chomh maith le cúraimí a bhaineann le cionta coiriúla eile, mar shampla, an choireacht eagraithe. I gcomhréir le prionsabal neamhspleáchas na mBallstát, ní gá gur comhlachtaí ná aonaid eagraíochtúla lárnacha a bheadh sna comhlachtaí ná sna haonaid sin. Agus neamhspleáchas institiúideach agus riaracháin na mBallstát á urramú go hiomlán, nuair a bhíonn sé de chumhacht ag na comhlachtaí sin in aghaidh an éillithe cinntí a dhéanamh maidir le cásanna a thugtar ar a n-aire nó a shainaithníonn siad, nó aon mholtaí a dhéanamh de réir mar a mheasann siad is gá, ba cheart dóibh oibriú gan cur isteach míchuí. Chun a áirithiú go n-oibreoidh na comhlachtaí nó na haonaid sin go héifeachtach [...], ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go bhfuil na hacmhainní agus na cumhachtaí a leithdháiltear ar na comhlachtaí agus na haonaid eagraíochtúla sin [...] [...] i gcomhréir [...] le [...] riarachán ceart a gcúraimí.**

- (7) Tá an tAontas ina pháirtí i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe in aghaidh an Éillithe (UNCAC), arb é sin an ionstraim dlí idirnáisiúnta is cuimsithí dá bhfuil ann chun an t-éilliú a chomhrac, lena gcomhcheanglaítear bearta chun an t-éilliú a chosc agus a chomhrac. Ceanglaítear leis sin go ndéanfaidh páirtithe sa Choinbhinsiún bearta reachtacha agus bearta eile chun cionta coiriúla a leagan síos le haghaidh breabaireachta, míleithreasú agus sciúradh airgid agus go gcuimhneoidh siad ar bhearta reachtacha nó bearta eile a dhéanamh chun gníomhartha eile a choiriúlú (mar shampla, drochúsáid oifige, mangaireacht tionchair agus saibhriú aindleathach). I gcomhréir leis na gealltanais sa Dearbhú Polaitiúil a glacadh ag an Seisiún Speisialta de Chomhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe in aghaidh an Éillithe, 2021, ba cheart don Aontas Eorpach, a mhéid is féidir, **agus i gcomhréir leis an bprionsabal *ultima ratio*** dul thar íoscheanglais UNCAC agus bearta breise a leagan síos chun an t-éilliú a chosc agus a chomhrac. Leis an Treoir seo tarraingítear ar na barúlacha agus na dea-chleachtais a thagann as an Sásra um an Athbhreithniú ar Chur Chun Feidhme UNCAC.
- (8) Agus éabhlóid bagairtí éillithe agus na hoibleagáidí dlíthiúla atá ar an Aontas agus ar na Ballstáit faoin dlí idirnáisiúnta, mar aon le forbairt na gcreataí dlíthiúla náisiúnta, á gcur san áireamh, ba cheart an sainmhíniú ar chionta éillithe a chomhfhogasú a thuilleadh sna Ballstáit uile chun go gcumhdófar iompar éillitheach leis ar bhealach níos cuimsithí.

- (9) Chun saoirse ó phionóis a sheachaint le haghaidh cionta éillithe san earnáil phoiblí, ní mór raon feidhme an chur i bhfeidhm a bheith dea-shainithe. Ar dtús, le coincheap an oifigigh phoiblí ba cheart daoine **ábhartha** a oibríonn in eagraíochtaí idirnáisiúnta a chumhdach freisin, lena n-áirítear institiúidí, gníomhaireachtaí agus comhlachtaí an Aontais Eorpaigh agus na cúirteanna idirnáisiúnta. [...] Ar an dara dul síos, sa lá atá inniu ann feidhmíonn roinnt mhaith eintiteas nó daoine feidhmeanna poiblí gan bheith i seilbh oifig fhoirmiúil. Dá bhrí sin, sainmhínítear coincheap an oifigigh phoiblí chun na hoifigigh ábhartha uile a chumhdach, cé acu atá nó nach bhfuil siad ceaptha, tofa nó fostaithe ar bhonn conartha, agus oifig riaracháin nó bhreithiúnach fhoirmiúil ina seilbh acu, chomh maith leis na daoine uile a sholáthraíonn seirbhís **phoiblí**, agus dá dilsíodh údarás poiblí nó atá faoi réir rialú nó maoirseacht údarás poiblí i ndáil le **feidhm** seirbhíse **poiblí** den sórt sin a dhéanamh, fiú mura bhfuil siad i seilbh oifig fhoirmiúil. Chun críocha na Treorach seo, leis an sainmhíniú ba cheart daoine [...] **a fheidhmíonn feidhmeanna seirbhíse poiblí** i bhfiontair atá faoi úinéireacht an Stáit agus faoi rialú an Stáit a chumhdach, mar aon le daoine atá i bhfondúireachtaí bainistíochta sócmhainní agus i gcuideachtaí faoi úinéireacht phríobháideach a fheidhmíonn feidhmeanna seirbhíse poiblí agus na daoine dlítheanacha arna mbunú nó arna gcoinneáil ar bun acu. Aon duine atá i seilbh oifig reachtach **ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil**, déanfar é [...] **a chomhshamhlú ina oifigeach náisiúnta** [...] chun críche na Treorach seo **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta**.

- (9a) Ba cheart a thuiscint gur daoine a fheidhmíonn príomhfheidhmeanna feidhmiúcháin, riaracháin, reachtacha nó breithiúnacha iad oifigigh ardleibhéil. Is féidir a áireamh ar na cúraimí sin páirt ghníomhach a ghlacadh i bhforbairt agus/nó feidhmiú feidhmeanna rialtais, beartais a chinneadh agus a chur chun feidhme, dlíthe a fhorfheidhmiú, reachtaíocht a mholadh agus/nó a chur chun feidhme, fodhlíthe/foraitheanta normatacha a ghlacadh agus a chur chun feidhme, cinntí a dhéanamh maidir le caiteachas rialtais agus cinntí a dhéanamh maidir le daoine aonair a cheapadh chuig príomhfheidhmeanna feidhmiúcháin, riaracháin, reachtacha nó breithiúnacha, chomh maith le cinneadh a dhéanamh maidir le cásanna cúirte. Is féidir le hoifigigh ardleibhéil oifigigh náisiúnta a áireamh, mar shampla, cinn rialtais láir agus réigiúnaigh, comhaltaí de rialtas láir agus réigiúnach, leas-airí, rúnaithe stáit, príomhchomhairleoirí polaitiúla, cinn agus comhaltaí d'oifig phríobháideach nó de chomh-aireacht aire nuair a bhunaítear iad, chomh maith le comhaltaí seomraí parlaiminte, comhaltaí de Chúirteanna Bunreachtúla agus Uachtaracha, an tArd-Ionchúisitheoir, agus comhaltaí d'Uasfhorais Iniúcháireachta.
- (10) Is gá an creat dlíthiúil a neartú [...] chun breabaireacht a chomhrac agus na huirlisí **éifeachtacha comhréireacha** [...] a sholáthar do na húdaráis forfheidhmithe dlí agus do na seirbhísí ionchúisimh. Maidir le breabaireacht oifigeach poiblí, is gá idirdhealú a dhéanamh idir dhá thaobh. Tá breabaireacht ghníomhach ann i gcás ina ngeallfaidh, ina dtairgfídh nó ina dtabharfaidh duine buntáiste **míchuí** d'aon chineál chun tionchar a imirt ar oifigeach poiblí. Tá breabaireacht éighníomhach i gceist nuair a iarrann nó nuair a fhaigheann an t-oifigeach poiblí na buntáistí **míchuí** sin, **nó go nglacann sé leis an tairiscint nó an gealltanais ina leith** chun gníomhú nó chun staonadh ó gníomhú ar bhealach áirithe. Leis an Treoir seo ba cheart íosrialacha a leagan síos freisin maidir le breabaireacht agus foirmeacha eile éillithe san earnáil phríobháideach, i gcás ina n-áireofar ar na híospartaigh láithreacha cuideachtaí ar a n-imrítear tionchar éagórach agus i gcás ina **bhféadfaí** [...] an tsaoriomaíocht a laghdú le [...] **híocaíochtaí** breibe [...].

- (10a) Féadfaidh iompar a sháraíonn dualgais ghairmiúla stiúrthóirí nó oibrithe eintiteas earnála príobháidí le linn gníomhaíochtaí eacnamaíocha, airgeadais nó gnó dochar a dhéanamh do leasanna na cuideachta de chuid na hearnála príobháidí, agus féadfaidh sé freisin a bheith ina chúis le saobhadh iomaíochta i ndáil le ceannach earraí nó seirbhísí tráchtála chun dochair d'iomaitheoirí ionchasacha agus don phobal i gcoitinne araon. Is é is aidhm do chion na breabaireachta san earnáil phríobháideach an dá chineál díobhála a dhíspreagadh. Déanann sé amhlaidh trí chosc a chur ar thríú páirtithe cur isteach ar iompar cothrom gnó trí bhuntáiste míchuí a ghealladh, a thairiscint nó a thabhairt do stiúrthóirí nó d'oibrithe eintiteas san earnáil phríobháideach ionas go ngníomhóidh siad nó go staonfaidh siad ó ghníomhú, de shárú ar a ndualgais (breabaireacht ghníomhach). Leis an gcion, cuirtear toirmeasc freisin ar stiúrthóirí agus ar oibrithe eintiteas de chuid na hearnála príobháidí aon bhuntáiste míchuí a iarraidh nó a fháil, nó glacadh leis an tairiscint nó leis an ngealltanais ina leith, ghníomhú nó staonadh ó ghníomhú, de shárú ar dhualgais an duine sin (breabaireacht éighníomhach). Tuigfear an coincheap 'sárú dualgais' i gcomhréir le bunreachtanna náisiúnta, leis an dlí náisiúnta nó le rialacha eile is infheidhme agus ba cheart a chumhdach leis ar a laghad an sárú ar dhualgais reachtúla agus ar rialacháin ghairmiúla nó ar threoracha gairmiúla, a bhfuil feidhm acu laistigh den ghnó sin.
- (11) Chun a áirithiú nach ndéanann oifigigh phoiblí **dochar** d'aon ghnó **do leasanna airgeadais an eintitis phoiblí nó phríobháidigh lena mbaineann trí chistí [...]** a úsáid chun críoch eile seachas na críocha a beartaíodh dóibh, is gá rialacha a leagan síos maidir leis an gcion i ndáil le míleithreasú maoine arna dhéanamh ag oifigigh phoiblí a gcuirtear bainistíocht na maoine sin ar a n-iontaoibh. **Chun gur de chineál coiriúil a bheidh an míleithreasú, ba cheart buntáiste a bheith ag eascairt as don oifigeach poiblí nó do thríú páirtí.** Chun cur chuige cuimsitheach a ghlacadh i leith an chomhraic ar an éilliú, [...] **moltar do na Ballstáit míleithreasú san earnáil phríobháideach a choiriúlú chomh maith.** [...]

- (12) [...] Is féidir leis an tionchar a imrítear ar chinnteoirí poiblí d'fhonn buntáiste míchuí a fháil cur isteach go mór ar fheidhmiú cuí riarachán poiblí. Chun dul i ngleic go leordhóthanach leis, ní mór dhá chás éagsúla a chumhdach leis na gnéithe a chuimsítear i gcion na trádála tionchair, nuair a dhéantar d'aon ghnó é. Ar an gcéad dul síos, ní mór don chion aon bhuntáiste míchuí a bheith á ghealladh, á thairiscint nó á thabhairt a chuimsiú, arb é is aidhm dó tionchar aindleathach a imirt d'fhonn buntáiste míchuí a fháil ó oifigeach poiblí. Ar an dara dul síos, ní mór a chumhdach leis freisin an iarraidh, aon bhuntáiste míchuí a fháil, nó glacadh le tairiscint nó gealltanais ina leith, d'fhonn buntáiste míchuí a fháil ó oifigeach poiblí. Ní mór iompar den sórt sin a bheith ina chion coiriúil gan beann ar cé acu a imríodh nó nár imríodh an tionchar nó cé acu a bhí nó nach raibh [...] an toradh a bhí beartaithe [...] **mar thoradh** ar an tionchar a maíodh. Leis an gcion sin níor cheart feidhmiú dlisteanach foirmeacha aitheanta d'ionadaíocht leasa a chumhdach, lena bhféadfar féachaint le tionchar dlisteanach a imirt ar chinnteoireacht phoiblí ach nach mbaineann malartú míchuí buntáistí leo. Leis na foirmeacha ionadaíochta leasa sin, [...] abhcóideacht mar shampla, is minic a dhéantar i dtimpeallacht rialáilte iad agus is é is cúis bheacht leis sin chun a sheachaint nach bhféadfaidh siad teacht chun bheith ina dtairseacha don éilliú de dheasca easpa trédhearcachta. Ach rialacha breise dea-fheidhmiúla a bheith i bhfeidhm maidir le coinbhleachtaí leasa a nochtadh, maidir le 'doirse imrothlacha' nó maidir le maoiniú páirtithe polaitiúla, is féidir go mbeidh an méid sin ina chuidiú freisin chun limistéir liatha a sheachaint agus tionchar míchuí a chosc.

- (13) Thairis sin, [...] is é an cion atá i gceist le drochúsáid oifige san earnáil phoiblí [...] mainneachtain oifigigh phoiblí gníomh a dhéanamh, de shárú ar dhlíthe, chun buntáiste míchuí a fháil. **Ba cheart do na Ballstáit breithniú a dhéanamh ar iompar den sórt sin a choiriúlú ar an leibhéal náisiúnta.** [...]
- (14) **Aithnítear i ndlí coiriúil na mBallstát go bhfuil** [...] an bac ar an gceartas [...] ina chion coiriúil a dhéantar chun tacú le héilliú, **i measc cionta eile.** Dá bhrí sin is gá [...] **cion coiriúil a leagan síos** maidir le bac an cheartais, lena mbaineann feidhmiú fórsa fhisiciúil, bagairtí nó imeaglú, nó soláthar fianaise bréige a spreagadh. Gníomhaíochtaí chun cur isteach ar léiriú a thabhairt nó fianaise a thabhairt ar aird, nó ar fheidhmiú dualgas oifigiúil arna ndéanamh ag oifigigh bhreithiúnacha nó forfheidhmithe dlí, ba cheart iad sin a chumhdach freisin. I gcomhréir le UNCAC, níl feidhm ag an Treoir seo ach maidir le bac an cheartais i dtaca le himeachtaí a bhaineann le cion éillithe. **Agus an Treoir seo á trasuí, níor cheart é a bheith d'oibleagáid ar na Ballstáit cion sonracha a leagan síos maidir le bac an cheartais a bhaineann le cionta éillitheachta mar a bhunaítear i gcaibidil 2 den Treoir seo, i gcás ina n-áirítear ina ndlí náisiúnta foráil ghinearálta lena ndéantar bac an cheartais a choiriúlú, ar foráil í is infheidhme maidir le gach cion, lena n-áirítear éilliú, ach gan a bheith teoranta dó. Tá sé de shaoirse ag na Ballstáit freisin an t-iompar sin a choiriúlú trí roinnt cionta coiriúla ar an leibhéal náisiúnta.**

- (15) Cothaítear an t-éilliú leis an spreagadh le haghaidh buntáistí eacnamaíocha agus míchuí eile. C[...]hun laghdú a dhéanamh ar an dreasacht le haghaidh daoine aonair agus eagraíochtaí coiriúla chun gníomhartha coiriúla nua a dhéanamh agus chun daoine aonair a dhíspreagadh ó thoiliú le teacht chun bheith ina n-úinéirí maoine bréige, ba cheart saibhriú le cionta éillithe a choiriúlú. Leis sin ba cheart, faoi seach, ceilt maoine a fuarthas go haindleathach a dhéanamh níos casta agus laghdú a dhéanamh ar scaipeadh an éillithe mar aon leis an damáiste a dhéantar don tsochaí. Leis an trédhearcacht cuidítear leis na húdaráis inniúla saibhriú aindleathach féideartha a bhrath. Mar shampla, i ndlíní ina gceanglaítear ar oifigigh phoiblí a sócmhainní a dhearbhu ag eatraimh thráthrialta, lena n-áirítear agus iad ag dul i mbun dualgas agus iad á gcur i gcrích acu, is féidir leis na húdaráis measúnú a dhéanamh ar cé acu a chomhfhreagraíonn nó nach gcomhfhreagraíonn na sócmhainní dearbhaithe d'ioncaim dhearbhaithe.

- (16) Tá coir choiriúil an tsaibhrithe [...] ⁴[...] ceapthagníomhas oifigigh phoiblí a ionchoiriú, ar gníomhas é trína bhfaightear, trína sealbhaítear nó trína úsáidtear maoin is eol don oifigeach poiblí a bheith díorthaithe ó chionta éillithe arna ndéanamh ag oifigeach poiblí eile [...]. Tá cion an tsaibhrithe aindleathaigh gan dochar don iompar dá bhforáiltear in Airteagal 3 de Threoir (AE) 2018/1673 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sciúradh airgid a chomhrac tríd an dlí coiriúil, agus go háirithe mír 5 de, i gcás inarb infheidhme. A[...]gus é á mheas cé acu atá nó nach bhfuil an mhaoín díorthaithe ó aon chineál rannpháirtíochta coiriúla i gcion éillithe agus cé acu a bhí nó nach raibh eolas ag an duine air sin, ba cheart imthosca sonracha gach cáis a chur san áireamh, mar shampla, an fíoras go bhfuil luach na maoine díréireach le hioncam dleathach an duine atá cúisithe agus gur tharla an ghníomhaíocht choiriúil agus éadail na maoine laistigh den tráthchlár céanna. Níor cheart é gur ghá eolas ar na heilimintí fíorasacha uile a shuíomh ná ar na himthosca uile a bhaineann leis an rannpháirtíocht choiriúil, lena n-áirítear céannacht dhéantóir na coire. [...] **Sa bhreis air sin, is féidir na fáлтаis ó chionta éillitheachta a choigistiú** [...] ar bhonn Threoir 202[...]4/[...]1260/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an [...]24 Aibreán [...] 2024 maidir le [...] **haisghabháil** agus coigistiú **sócmhainní** [...] ⁵.

⁴ [...]

⁵ Treoir (AE) 202[...]4/[...]1260 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an [...]24 Aibreán 20[...]24 maidir le [...] **haisghabháil** agus coigistiú **sócmhainní** [...]

- (17) Chun an t-éilliú a dhíspreagadh ar fud an Aontais, ba cheart do na Ballstáit íoschineálacha agus íosleibhéil na [...] **bpionós coiriúil agus neamhchoiriúil** a leagan síos nuair a dhéantar na cionta coiriúla a shainmhíntear sa Treoir seo. Ba cheart na huasleibhéil phríosúnachta agus na pionóis eile a bheith sách ard chun ciontóirí féideartha a dhíspreagadh agus chun léiriú a thabhairt ar dhíobhálacht an éillithe [...]. An tráth céanna, ba cheart na leibhéil sin a bheith comhréireach le tromchúis gach ciona éillithe agus a bheith comhleanúnach le leibhéil na **bpionós** [...] coiriúil a leagtar síos san Aontas agus sa dlí náisiúnta. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéanfar [...] **pionóis** a fhorfheidhmiú a mhéid is gá chun déanamh na gcionta sin a dhíspreagadh. [...] **Má bhunaítear sa dlí náisiúnta** an cás ina bhféadfaí daoine, a chiontaítear in aon cheann de na cionta dá dtagraítear sa Treoir seo, a chur ar fionraí nó pianbhreith choinníollach a chur orthu, iad a scaoileadh saor go luath, a scaoileadh saor ar parúl nó pardún a thabhairt dóibh, ba cheart na húdaráis bhreithiúnacha a bheith in ann tromchúis na gcionta coiriúla lena mbaineann a chur san áireamh i measc tosca eile. **Ní dochar an Treoir seo do rialacha ginearálta agus do phrionsabail ghinearálta an dlí náisiúnta choiriúil maidir le pianbhreitheanna a chur i bhfeidhm agus a fhorghníomhú i gcomhréir leis na himthosca nithiúla i ngach cás aonair.**
- (18) Ní dhéantar difear leis an Treoir seo do chur i bhfeidhm cuí éifeachtach na mbeart nó na bpionós araíonachta seachas iad sin atá de chineál coiriúil, mar shampla, **pionóis** [...] riaracháin. [...] **Pionóis** nach féidir gurb ionann iad agus **pionóis** [...] choiriúla, a fhorchuirtear ar an duine céanna don iompar céanna, is féidir iad a chur san áireamh agus pianbhreith á cur ar an duine sin as cion coiriúil a shainmhíntear sa Treoir seo. [...] **B**[...]a cheart lánurraim a thabhairt don phrionsabal go dtoirmeasctar duine a thriail nó a phionósú faoi dhó in imeachtaí coiriúla le haghaidh an chiona choiriúil chéanna (*ne bis in idem*).

- (19) Ba cheart do na húdaráis inniúla a bheith in ann, i dteannta príosúnachta nó mar mhalairt uirthi, [...] **pionóis** nó bearta a fhorchur, nach gá gur de chineál coiriúil iad, mar shampla, [...] eisiámh ó [...] **phróisis tairiscintí**. Tá éifeacht athchomhairleach ghinearálta leis na bearta sin agus féadfar atitimeachas ciontóirí ciontaithe a laghdú leo. Ba cheart do na Ballstáit cuimhneamh freisin ar nósanna imeachta a bhunú chun go ndéanfar oifigeach poiblí, ar cuireadh cion coiriúil ina leith dá dtagraítear sa Treoir seo, a chur ar fionraí nó a athshannadh go sealadach, agus é á choinneáil i gcuimhne gur gá urraim a thabhairt do phrionsabal thoimhde na neamhchiontachta agus don cheart chun leigheas éifeachtach a fháil.
- (19a) **Chun feabhas a chur ar fhreagairt an cheartais choiriúil ar chionta a bhaineann leis an éilliú agus chun déanamh na gcionta sin a dhíspreagadh, ba cheart an córas smachtbhannaí i gcoinne daoine dlítheanacha agus daoine nádúrtha a shoiléiriú agus a thabhairt i gcomhréir le hionstraimí eile de dhlí coiriúil an Aontais. Faoi Threoir 2014/24/AE, Treoir 2014/25/AE, Treoir 2014/23/AE agus Treoir 2009/81/CE, is foras é ciontú in éilliú, trí bhreithiúnas críochnaitheach, le heisiámh ó pháirt a ghlacadh i nós imeachta soláthair nó i nós imeachta um dhámhachtain lamháltais. Mar sin féin, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann a chinneadh freisin, mar chuid de na smachtbhannaí coiriúla nó neamhchoiriúla nó de na bearta coiriúla nó neamhchoiriúla is féidir a fhorchur ar dhaoine dlítheanacha agus ar dhaoine nádúrtha, daoine dlítheanacha agus daoine nádúrtha mar sin a eisiámh ó nósanna imeachta tairisceana nó ó lamháltais, chun soláthairtí agus lamháltais atá faoi bhun thairseacha na dTreoracha ábhartha a chumhdach freisin.**
- (20) Níor cheart do dhaoine dlítheanacha a bheith in ann freagracht a sheachaint trí idirghabhálaithe a úsáid, lena n-áirítear daoine dlítheanacha gaolmhara, chun breab a thairiscint, a ghealladh nó a thabhairt d'oifigeach poiblí thar a gceann. Thairis sin, ba cheart fineálacha ar dhaoine dlítheanacha a ríomh agus a láimhdeachas domhanda á chur san áireamh **nó bunaithe ar uasmhéideanna seasta.**

- (21) I gcás ina ndéanfaidh eagraíocht choiriúil de réir bhrí Chinneadh Réime 2008/841/CGB ón gComhairle⁶ an cion nó i gcás inar mhí-úsáid déantóir na coire a phost chun an t-éilliú a chumasú, **tá sé tábhachtach go mbeadh na cúirteanna in ann an méid seo a chur san áireamh mar [...]** imthosca géaraitheacha i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme arna mbunú lena gcórais dlí. Cé go bhfuil siad faoi réir rogha bhreithiúnach, leis na himthosca géaraitheacha sin [...] ceadaítear do na breithiúna an damáiste sochaíoch níos leithne a cruthaíodh a chur san áireamh, mar shampla an damáiste arna chruthú le héilliú arna dhéanamh ag grúpaí eagraithe, páirtithe polaitiúla, nó daoine atá i seilbh poist lena ngabhann freagracht phoiblí. Níor cheart oibleagáid a bheith ar na Ballstáit foráil a dhéanamh maidir le haon cheann de na himthosca géaraitheacha sa Treoir seo i gcás inarb inphionóis na himthosca sin mar chionta coiriúla ar leithligh [...] agus go bhféadfaí [...] **pionóis** níos déine [...] **a ghearradh orthu faoin dlí náisiúnta.**

[...]

⁶ Cinneadh Réime 2008/841/CGB ón gComhairle an 24 Deireadh Fómhair 2008 maidir leis an gcoireacht eagraithe a chomhrac (IO L 300, 11.11.2008, lch. 42).

(22[...]) **Is den tábhacht é go gcuirfidh na cúirteanna [...] imthosca maolaitheacha [...] san áireamh i ndáil leis na cionta a chumhdaítear leis an Treoir seo i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme arna mbunú lena gcórais dlíthiúla.** Faoi réir rogha bhreithiúnach, leis na himthosca sin ba cheart na cásanna sin a chumhdach ina soláthraíonn ciontóirí faisnéis nó ina dtéann siad i gcomhar ar bhealach eile leis na húdaráis. Ar an gcaoi chéanna, i gcás ina mbeidh **fíor-rialuithe** inmheánacha éifeachtacha **a bhfuil measúnú cuí déanta orthu**, eitic, agus cláir chomhlíontachta curtha chun feidhme ag daoine dlítheanacha, ba cheart é a bheith indéanta a mheas gurb imthoisc mhaolaitheach atá sna gníomhaíochtaí sin **nuair atá smachtbhannaí á gcur ar dhaoine dlítheanacha mar sin.** Ba cheart cuimhneamh ar **phionóis** [...] níos ísle freisin i gcás, tar éis cion a bhrath, ina nochtfaidh duine dlítheanach faisnéis go mear agus ina ndéanfaidh sé bearta feabhais. In aon chás, maidir le méid iarbhír an smachtbhanna a chinneadh, ba cheart dó sin a bheith faoi rogha an bhreithimh nó na cúirte i gcónaí, agus imthosca uile an cháis aonair á gcur san áireamh, lena n-áirítear, i gcás inarb infheidhme, **an fíoras gur chun dea-chuma a chur ar chúrsaí atá na cláir chomhlíontachta ann don duine dlítheanach, agus nach bhfuil iontu ach cur i gcéill.**

(23[...]) Féadfaidh díolúine nó cosaint dlí a bheith ag Feisirí Parlaiminte agus oifigigh phoiblí eile ar imscrúdú nó ionchúiseamh, rud a chuidíonn lena neamhspleáchas a neartú trína gcosaint ar ghearáin gan bhunús, go háirithe maidir le tuairimí a chur in iúl nó vótaí a chaitheamh le linn dóibh a bheith ag feidhmiú a bhfeidhmeanna. Mar sin féin, féadfaidh na díolúintí sin cur isteach ar imscrúdú agus ionchúiseamh éifeachtach na gcionta coiriúla, lena n-áirítear trí dhifear a dhéanamh do bhrath agus imscrúdú nó ionchúiseamh daoine eile nach bhfuil díolúine acu agus a bhféadfadh páirt a bheith glactha sa chion acu. [...] Dá bhrí sin, ba cheart cothromaíocht iomchuí a bheith ann idir, ar thaobh amháin, aon díolúine nó pribhléid dhlínsiúil a thugtar d'oifigigh phoiblí le haghaidh gníomhartha a dhéantar i bhfeidhmiú a bhfeidhmeanna, agus ar an taobh eile, an fhéidearthacht a bhaineann le cionta éillithe a imscrúdú, a ionchúiseamh agus a bhreithniú go héifeachtach. **Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú gur féidir pribhléidí nó díolúintí ó imscrúdú agus ionchúiseamh a dheonaítear d'oifigigh náisiúnta, le haghaidh na gcionta dá dtagraítear sa Treoir sin, a bhaint. Mar sin féin, níor cheart é a bheith d'oibleagáid ar na Ballstáit a mbunreachtanna náisiúnta agus a bprionsabail bhunreachtúla a athrú agus an Treoir seo á trasuí acu. Agus an Treoir seo á trasuí sa dlí náisiúnta agus an dlí náisiúnta lena ndéantar an Treoir seo a thrasuí á chur i bhfeidhm freisin, cuirtear na pribhléidí agus na díolúintí sin, lena n-áirítear an urraim do shaoirse shainordú an Chomhalta, san áireamh go hiomlán. Níor cheart don treoir seo difear a dhéanamh d'fheidhmiú dlisteanach foirmeacha aitheanta d'ionadaíocht leasa lena bhféadfar féachaint le tionchar dlisteanach a imirt ar chinnteoireacht phoiblí ach nach mbaineann malartú míchuí buntáistí leo. Tá ionadaíocht leasa tábhachtach chun beartas a chruthú a dtacaíonn an tsochaí shibhialta leis agus ar féidir leis rannchuidiú go dlisteanach leis an earnáil phoiblí.**

[...]

- (24[...]) I bhfianaise, **go háirithe**, soghluaisteacht déantóirí coire **áirithe** agus na bhfáltas a eascraíonn as gníomhaíochtaí coiriúla, mar aon leis na himscrúduithe trasteorann casta a cheanglaítear chun an t-éilliú a chomhrac, ba cheart do na Ballstáit uile a ndlínse a bhunú chun go mbeidh na húdaráis inniúla in ann an choir sin a imscrúdú agus a ionchúiseamh **go héifeachtach** [...], lena n-áirítear i gcás ina ndéanfar an cion go hiomlán nó go páirteach ina gcríoch. Mar chuid den oibleagáid sin, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go mbunófar dlínse freisin i staideanna ina ndéantar cion trí bhíthin córas faisnéise a úsáidtear ar a gcríoch, cé acu atá nó nach bhfuil an teicneolaíocht sin bunaithe ina gcríoch.
- (25[...]) Chun a áirithiú go mbeidh am leordhóthanach ag na húdaráis inniúla chun imscrúduithe agus ionchúisimh chasta a dhéanamh, leis an Treoir seo déantar foráil maidir le híostréimhse teorann lena gcumasaítear cionta éillithe a bhrath, a imscrúdú, a ionchúiseamh agus cinneadh breithiúnach a dhéanamh ina leith ar feadh tréimhse leordhóthanach tar éis dhéanamh na gcionta sin, gan difear a dhéanamh do na Ballstáit sin nach leagann tréimhsí teorann síos le haghaidh imscrúdú, ionchúisimh ná forfheidhmiú.

(26[...]) **Féadfaidh sé a bheith deacair [...]** cionta éillithe a shainaithint agus a imscrúdú, ós rud é go mbíonn siad **á gceilt** den chuid is mó nuair a dhéantar iad [...]. Dá réir sin, tá sciar suntasach de choireacht éillithe ann nach mbraitear fós agus tá na páirtithe coiriúla in ann tairbhiú d'fháltais a n-éillithe. Dá fhad a thógann sé chun cion éillithe a bhrath, is ea is deacra atá sé fianaise a nochtadh. Dá bhrí sin, ba cheart a áirithiú go mbeidh uirlisí imscrúdaitheacha iomchuí ag na húdaráis forfheidhmithe dlí agus [...] ag **na húdaráis inniúla** chun fianaise ábhartha ar chionta éillithe a bhailiú, ar cionta iad a bhíonn tionchar acu ar níos mó ná Ballstát amháin go minic. Thairis sin, ba cheart do na Ballstáit oiliúint leordhóthanach a leithdháileadh, i ndlúthchomhar le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Oiliúint i bhForfheidhmiú an Dlí (CEPOL), ar úsáid uirlisí imscrúdaitheacha freisin chun gur féidir imeachtaí a dhéanamh agus fáltais éillithe a shainaithint agus a chainníochtú i gcomhthéacs [...] **aisghabháil** agus coigistiú sócmhainní. Ina theannta sin, leis an Treoir seo éascaítear bailiú na faisnéise agus na fianaise trí imthosca maolaitheacha a leagan amach le haghaidh ciontóirí a chuidíonn leis na húdaráis. **Ba cheart go mbainfeadh an oiliúint i bhforfheidhmiú an dlí agus an t-údarás breithiúnach le himscrúdú coiriúil agus imeachtaí coiriúla cionta a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo.**

(27[...]) I gcás daoine a thuairiscíonn faisnéis d'údaráis inniúla maidir le cásanna éillithe a bhí ann, atá ar siúl nó atá beartaithe, a fuair siad i gcomhthéacs a ngníomhaíochtaí a bhaineann leis an obair, tá baol ann go ndéanfar frithbheart ina n-aghaidh sa chomhthéacs sin. Is féidir le tuarascálacha sceithirí eolais den sórt sin forfheidhmiú a neartú trí chur ar chumas na n-údarás inniúil éilliú a chosc, a bhrath agus a ionchúiseamh go héifeachtach. I bhfianaise go bhfuil sé chun leas an phobail institiúidí poiblí agus príobháideacha a chosaint ar na gníomhartha sin, agus trédhearcacht, dea-rialachas agus cuntasacht a fheabhsú, is gá a áirithiú go mbeidh socruithe éifeachtacha i bhfeidhm chun a chur ar a gcumas do sceithirí eolais cainéil rúnda a úsáid, chun foláireamh a thabhairt do na húdaráis inniúla agus iad a chosaint ar fhrithbheartaíocht. Maidir le Treoir (AE) 2019/1937 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷, tá feidhm aici maidir le tuairiscí ar shárúithe lena ndéantar difear do leasanna airgeadais an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 325 den Chonradh agus mar a shonraítear a thuilleadh i mbearta ábhartha de chuid an Aontais, agus dá réir sin, tá feidhm aici maidir le tuairisciú na gcionta coiriúla uile a thagann faoi raon feidhme Threoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁸. A mhéid a bhaineann leis na cionta coiriúla dá dtagraítear sa Treoir seo, ba cheart Treoir (AE) 2019/1937 a bheith infheidhme maidir le tuairisciú na gcionta sin agus cosaint na ndaoine a thuairiscíonn na cionta sin faoi na coinníollacha a bhunaítear inti. [...] **Thairis sin**, ba cheart d'údaráis náisiúnta inniúla a áirithiú freisin go dtabharfar an chosaint, an tacaíocht agus an cúnamh is gá i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla do dhaoine a sholáthraíonn fianaise nó a chomhoibríonn ar bhealach eile le himscrúduithe coiriúla, **i gcás inarb iomchuí. D'fhéadfadh cosaint finnétithe, éisteacht anaithnide nó cúnamh dlíthiúil a bheith san áireamh sa chosaint, sa tacaíocht agus sa chúnamh sin.**

⁷ Treoir (AE) 2019/1937 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2019 maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn sárúithe ar dhlí an Aontais (IO L 305, 26.11.2019).

⁸ Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2017 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhithin an dlí choiriúil (IO 198 L, 28.7.2017, lch. 29).

(28[...]) Tá eagraíochtaí sochaí sibhialta neamhspleácha ríthábhachtach le haghaidh dhea-fheidhmiú ár ndaonlathas, agus tá príomhról acu maidir le seasamh leis na comhluachanna ar a bhfuil an tAontas fothaithe. Gníomhaíonn siad mar fhorais faire fhíor-riachtanacha, a tharraingíonn aird ar bhagairtí ar an smacht reachta, a rannchuidíonn lena fhágáil go mbíonn na cumhachtaí sin cuntasach, agus áirithíonn urraim do chearta bunúsacha. Ba cheart do na Ballstáit rannpháirtíocht na sochaí sibhialta i ngníomhaíochtaí i gcoinne an éillithe a chur chun cinn, **i gcás inarb iomchuí.**

(29[...]) Tá iolrachas sna meáin agus saoirse na meán ina bpríomhchumasóirí le haghaidh an smachta reachta, na cuntasachta daonlathaí, an chomhionannais agus an chomhraic in aghaidh an éillithe. Maidir leis na meáin neamhspleácha agus iolraíocha, go háirithe an iriseoireacht iniúchach, tá ról tábhachtach acu maidir le grinnscrúdú a dhéanamh ar ghnóthaí poiblí, sáruithe éillithe agus ionracais féideartha a bhrath, feasacht a mhúscailte agus sláine a chur chun cinn. Tá oibleagáid ar na Ballstáit timpeallacht chumasúcháin a ráthú le haghaidh iriseoirí, a sábháilteacht a chosaint agus saoirse na meán agus iolrachas sna meáin a chur chun cinn go réamhghníomhach. Leis an Moladh ón gCoimisiún maidir le cosaint, sábháilteacht agus cumhachtú iriseoirí⁹, mar aon le [...] **Treoir (AE) 2024/1069**¹⁰ [...] agus Moladh ón gCoimisiún¹¹ maidir le daoine a bhíonn i mbun rannpháirtíocht an phobail a chosaint ar imeachtaí cúirte ar follasach go bhfuil siad gan bhunús nó mí-úsáideach ('Cúiseanna dlí straitéiseacha in aghaidh rannpháirtíocht an phobail'), áirítear coimircí agus caighdeáin thábhachtacha chun a áirithiú go mbeidh iriseoirí, cosantóirí chearta an duine agus daoine eile in ann a ról a dhéanamh gan bhac.

⁹ Moladh ón gCoimisiún an 16 Meán Fómhair 2021 maidir le cosaint, sábháilteacht agus cumhachtú iriseoirí agus gairmithe eile sna meáin san Aontas Eorpach a áirithiú, C(2021)6650 final.

¹⁰ **Treoir (AE) 2024/1069 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Aibreán 2024 maidir le daoine a bhíonn ag gabháil do rannpháirtíocht phoiblí a chosaint ar éilimh atá go follasach gan bhunús nó ar imeachtaí cúirte mí-úsáideacha ('Cásanna dlí straitéiseacha i gcoinne na rannpháirtíochta poiblí')**

¹¹ Moladh ón gCoimisiún maidir le hiriseoirí agus cosantóirí chearta an duine a bhíonn i mbun rannpháirtíocht an phobail a chosaint ar imeachtaí cúirte ar follasach go bhfuil siad gan bhunús nó mí-úsáideach ('Cúiseanna dlí straitéiseacha in aghaidh rannpháirtíocht an phobail'), C(2022) 2428 final.

- (30[...]) Ba cheart do na Ballstáit sonraí a bhailiú agus a fhoilsiú maidir le cur i bhfeidhm na Treorach seo, ar féidir leis an gCoimisiún anailís a dhéanamh orthu agus úsáid a bhaint astu i gcomhthéacs faireachán a dhéanamh ar an Treoir, í a chur chun feidhme agus meastóireacht a dhéanamh uirthi, mar aon le cur i bhfeidhm aon cheann d'uirlisí an Smachta Reachta, mar shampla an tuarascáil bhliantúil maidir leis an Smacht Reachta.
- (31[...]) Chun an t-éiliú a chomhrac go héifeachtach, tá rithábhacht le malartú faisnéise éifeachtúil idir na húdaráis inniúla atá freagrach as cionta éillithe a chosc, a bhrath, a imscrúdú nó a ionchúiseamh. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéanfar faisnéis a mhalartú ar bhealach éifeachtach agus tráthúil i gcomhréir leis an dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais. Ba cheart don Treoir seo, arb é is aidhm di sainmhínithe coiteanna ar chionta éillithe a leagan síos, fónamh mar thagarmharc le haghaidh malartú faisnéise agus comhair idir na húdaráis náisiúnta inniúla faoi Threoracha (AE) XX/2023¹², (AE) 2019/1153¹³, (AE) 2016/681¹⁴ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialacháin (AE) 2018/1240¹⁵, (AE) 2018/1862¹⁶ agus (AE) 603/2013¹⁷ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Cinneadh 2008/633/CGB¹⁸ ón gComhairle.

¹² Féach Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le malartú faisnéise idir údaráis forfheidhmithe dhlí na mBallstát, lena n-aisghairtear Cinneadh Réime 2006/960/CGB ón gComhairle, COM/2021/782 final.

¹³ Treoir (AE) 2019/1153 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Meitheamh 2019 lena leagtar síos rialacha lena n-éascaítear úsáid faisnéise airgeadais agus faisnéise eile le haghaidh cionta coiriúla áirithe a chosc, a bhrath, a imscrúdú nó a ionchúiseamh, agus lena n-aisghairtear Cinneadh 2000/642/CGB ón gComhairle, IO L 186, 11.7.2019, lch. 122.

¹⁴ Treoir (AE) 2016/681 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le húsáid sonraí maidir le taifead ainmneacha paisinéirí (PNR) chun cionta sceimhlitheoireachta agus coireacht thromchúiseach a chosc, a bhrath, a imscrúdú agus a ionchúiseamh (IO L 119, 4.5.2016, lch. 132), Iarscríbhinn II, pointe 6.

¹⁵ Rialachán (AE) 2018/1240 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Meán Fómhair 2018 lena mbunaítear Córas Eorpach um Fhaisnéis agus Údarú Taistil (ETIAS) agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1077/2011, (AE) Uimh. 515/2014, (AE) 2016/399, (AE) 2016/1624 agus (AE) 2017/2226 (IO L 236, 19.9.2018, lch. 1), Iarscríbhinn, pointe 7.

¹⁶ Rialachán (AE) 2018/1862 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Samhain 2018 maidir le Córas Faisnéise Schengen (SIS) a bhunú, a oibriú agus a úsáid i réimse an chomhair póilíneachta agus an chomhair bhreithiúnaigh in ábhair choiriúla, lena leasaítear agus lena n-aisghairtear Cinneadh 2007/533/CGB ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1986/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Cinneadh 2010/261/AE ón gCoimisiún (IO L 312, 7.12.2018, lch. 56). Déantar tagairt don éiliú go hindíreach i gCinneadh SIS II ón gComhairle trína raon feidhme a theorannú le tagairt don Bharántas Gabhála Eorpach, mar shampla in Airteagal 8.

¹⁷ Rialachán (AE) Uimh 603/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le bunú 'Eurodac' chun méarloirg a chur i gcomparáid lena chéile

(32[...]) Is saincheist chothrománach é an t-éilliú, cé go n-athraíonn leochaileachtaí ó earnáil go chéile, mar aon leis an mbealach is leordhóthanaí chun dul i ngleic leo. Dá bhrí sin, ba cheart do na Ballstáit measúnú a dhéanamh [...] **i gcás inar gá** chun na hearnálacha nó **na slite beatha** is mó atá i mbaol an éillithe a shainaithint agus [...] **bearta** a fhorbairt, **cuir i gcás pleananna náisiúnta**, chun aghaidh a thabhairt ar na príomhrioscaí sna hearnálacha a shainaithnítear, lena n-áirítear trí ghníomhaíochtaí múscailte feasachta a eagrú, [...] **mar is iomchuí**, a bheidh oiriúnaithe do shainiúlachtaí na n-earnálacha **agus na slite beatha** a shainaithnítear. Na Ballstáit ag a bhfuil straitéisí náisiúnta leathana i bhfeidhm acu in aghaidh an éillithe, féadfaidh siad a roghnú freisin aghaidh a thabhairt ar na **bearta** [...] atá iontu, fad a dhéantar measúnú ar na rioscaí agus a dhéantar athbhreithniú ar na bearta [...] **nuair is gá**. Mar shampla, tá scéimeanna cónaithe d'infheisteoirí i measc na n-earnálacha lena mbaineann ardrioscaí le haghaidh éilliú¹⁹[...] agus dá bhrí sin ba cheart iad a áireamh sna measúnuithe ar na hearnálacha is mó atá i mbaol an éillithe agus sna hoiliúintí atá le déanamh ag na Ballstáit dá bhforáiltear leis an Treoir seo.

ar mhaithe le cur i bhfeidhm éifeachtach Rialachán (AE) Uimh. 604/2013 lena mbunaítear na critéir agus na sásraí lena gcinntear cé acu Ballstát atá freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta arna thaisceadh i mBallstát ag náisiúnach tríú tír nó ag duine gan stát agus maidir le hiarrataí ó údarais forghníomhaithe dlí na mBallstát agus ó Europol ar chomparáidí le sonraí Eurodac chun críocha forghníomhaithe dlí, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1077/2011 lena mbunaítear Gníomhaireacht Eorpach le haghaidh bainistiú oibríochtúil córas TF ar mhórscála sa limistéar saoirse agus slándála (IO L 180, 29.6.2013, lch. 1).

¹⁸ Cinneadh 2008/633/CGB ón gComhairle an 23 Meitheamh 2008 maidir le rochtain chomhairliúcháin ar an gCóras Faisnéise Víosáí (VIS) ag údarais ainmnithe na mBallstát agus ag Europol chun críocha coisc, braite agus imscrúdaithe i ndáil le cionta sceimhlitheora agus cionta coiriúla tromchúiseacha eile (IO L 218, 13.8.2008, lch. 129). Déantar tagairt don éilliú go hindíreach i gCinneadh VIS ón gComhairle maidir le forfheidhmiú an dlí trína raon feidhme a theorannú le tagairt don Bharántas Gabhála Eorpach in aithris 6.

¹⁹ Tuarascáil ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle, Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus Coiste na Réigiún, Scéimeanna Saoránachta agus Cónaithe d'Infheisteoirí agus san Aontas Eorpach, an 23 Eanáir 2019, COM(2019) 12 final.

[...] ²⁰[...]

(33[...]) Le cur chun feidhme na Treorach seo, ba cheart leibhéal cosanta ar leasanna airgeadais [...] **náisiúnta** a áirithiú atá coibhéiseach le cosaint na leasanna airgeadais [...] **an Aontais**.

(34[...]) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóir na Treorach seo, is é sin an t-éilliú i ngach Ballstát a chur faoi phionóis choiriúla atá éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach, a ghnóthú go leordhóthanach agus, de bharr scála agus éifeachtaí na Treorach, gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Treoir seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a ghnóthú.

(35[...]) Maidir leis an éifeacht athchomhairleach a bheartaítear le [...] **pionóis** an dlí choiriúil a chur i bhfeidhm, tá gá le réamhchúram ar leith maidir le cearta bunúsacha. Urramaítear na cearta bunúsacha leis an Treoir seo agus cloítear léi leis na prionsabail a aithnítear go háirithe le Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') agus go háirithe an ceart chun saoirse agus slándála, sonraí pearsanta a chosaint, an tsaoirse chun slí bheatha a roghnú agus an ceart chun obair a dhéanamh, an tsaoirse chun gnó a sheoladh, an ceart chun maoine, an ceart chun leigheas éifeachtach agus triail chóir a fháil, toimhde na neamhchiontachta agus an ceart chun cosaint a fháil, prionsabail na dlíthiúlachta agus na comhréireachta i dtaca le cionta coiriúla agus [...] **pionóis**, mar aon le prionsabal *ne bis in idem*.

²⁰ [...]

(36[...]) [...] I gcomhréir le hAirteagal 3 de Phrótacal Uimh. 21 maidir le seasamh na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann i dtaca leis an limistéar saoirse, slándála agus ceartais, atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, tá fógra tugtha ag Éirinn, **le litir an 10 Iúil 2023**, gur mian léi a bheith rannpháirteach i nglacadh agus i gcur i bhfeidhm na Treorach seo.

[...]

(37[...]) I gcomhréir le hAirteagail 1 agus 2 de Phrótacal (Uimh. 22) maidir le seasamh na Danmhairge, atá i gceangal leis an gConradh ar an Aontas Eorpach agus leis an gConradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, níl an Danmhairg rannpháirteach i nglacadh na Treorach seo agus níl sí faoi cheangal aici ná faoi réir a cur i bhfeidhm.
Leanfaidh Cinneadh Réime 2003/568/CGB ón gComhairle de bheith ina cheangal ar an Danmhairg agus d'fheidhm a bheith aige maidir léi.

TAR ÉIS AN TREOIR SEO A GHLACADH:

CAIBIDIL 1 – FORÁLACHA GINEARÁLTA

Airteagal 1

Ábhar agus raon feidhme

Leis an Treoir seo bunaítear íosrialacha maidir leis an sainmhíniú ar chionta coiriúla agus ar **phionóis choiriúla agus neamhchoiriúla** [...] i réimse an éillithe, mar aon le bearta chun an t-éilliú a chosc agus a chomhrac ar bhealach níos fearr.

Airteagal 2

Sainmhínithe

Chun críocha na Treorach seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

[...]

1[...]. ciallaíonn ‘maoin’ cistí nó sócmhainní de chineál ar bith, bídís corprach nó neamhchorprach, sochorraithe nó dochorraithe, inláimhsithe nó doláimhsithe, agus doiciméid dlí nó ionstraimí dlí i bhfoirm ar bith, lena n-áirítear foirm leictreonach nó foirm dhigiteach, lena bhfianaítear teideal ar na sócmhainní sin, nó leas iontu.

2. ciallaíonn ‘oifigeach poiblí’:

(a) oifigeach de chuid an Aontais nó oifigeach náisiúnta de chuid Ballstáit nó tríú tír,

i. ciallaíonn ‘oifigeach de chuid an Aontais’ duine:

[...]

[...]a. is oifigeach nó fostaí eile a fhostaíonn an tAontas faoi chonradh de réir bhrí Rialacháin Foirne Oifigigh an Aontais Eorpaigh agus Choinníollacha Fostaíochta Sheirbhísigh Eile an Aontais Eorpaigh a leagtar síos i Rialachán (CEE, Euratom, CEEG) Uimh. 259/68 ón gComhairle (‘na Rialacháin Foirne’);

[...]b. a dtugann Ballstát nó aon chomhlacht poiblí nó príobháideach ar iasacht é nó í don Aontas, a chuireann feidhmeanna i gcrích atá coibhéiseach leo siúd a dhéanann oifigigh nó seirbhísigh eile de chuid an Aontais.

Déanfar comhaltaí institiúide, comhlachta, oifige nó gníomhaireachta de chuid an Aontais agus foireann na gcomhlachtaí sin a chomhshamhlú le hoifigigh de chuid an Aontais, a mhéid nach bhfuil feidhm ag na Rialacháin Foirne maidir leo.

ii. ciallaíonn ‘oifigeach náisiúnta’ aon duine atá i seilbh oifig feidhmiúcháin, riaracháin nó bhreithiúnach ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil, cé acu atá nó nach bhfuil sé ceaptha nó tofa, cé acu atá nó nach bhfuil sé fostaithe ar bhonn conartha, cé acu atá nó nach bhfuil sé buan nó sealadach, cé acu atá nó nach bhfuil sé íoctha nó neamhíoctha, gan beann ar shinsearachta an duine sin. Aon duine atá i seilbh oifig reachtach ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil, **déanfar é a chomhshamhlú ina oifigeach náisiúnta nó ina hoifigeach náisiúnta i gcomhréir leis an dlí náisiúnta [...].**

iii. ciallaíonn ‘oifigigh ardleibhéil’ oifigigh poiblí a gcuirtear príomhfheidhmeanna feidhmiúcháin, riaracháin, reachtacha nó breithiúnacha de chúram orthu i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. Tuigfear forálacha na Treorach seo maidir le hoifigigh ardleibhéil gan dochar do dhíolúintí agus pribhléidí arna mbunú faoi bhunreachtanna nó dlíthe náisiúnta.

- (b) aon duine eile dá sanntar agus a fheidhmíonn feidhm seirbhíse poiblí, **lena n-áirítear na feidhmeanna arna sainordú nó faoi údarás údaráis poiblí** sna Ballstáit nó i dtríú tíortha, **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.**
- (c) duine dá sanntar agus a fheidhmíonn feidhm seirbhíse poiblí le haghaidh eagraíocht idirnáisiúnta nó le haghaidh cúirt idirnáisiúnta **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.**

3[...]. Ciallaíonn ‘eadránaí’ aon duine a n-iarrtar air cinneadh atá ceangailteach ó thaobh dlí a dhéanamh i ndíospóidí a chuireann na páirtithe sa chomhaontú eadrána isteach i gcás ina leagtar a stádas amach sa dlí náisiúnta.

4[...]. Ciallaíonn ‘giúróir’ aon duine atá ag gníomhú mar chomhalta de chomhlacht atá freagrach as cinneadh a dhéanamh maidir le ciontacht duine atá cúisithe faoi chuimsiú trialach, **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.**

5[...]. cumhdaíonn ‘sárú dualgais’ ar a laghad aon iompraíocht [...] ar sárú ar dhualgas reachtúil í, nó, de réir mar a bheidh, ar sárú ar rialacháin nó teoracha gairmiúla í, ag a bhfuil feidhm laistigh de ghnólacht duine a stiúran eintiteas san earnáil phríobháideach nó a oibríonn di, agus sin in aon cháil.

6[...]. ciallaíonn ‘duine dlítheanach’ aon eintiteas a bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige faoin dlí náisiúnta is infheidhme, ach amháin Stáit nó comhlachtaí poiblí i bhfeidhmiú údarás an Stáit agus eagraíochtaí poiblí idirnáisiúnta.

[...]

Airteagal 3

[...]

[...]

Airteagal 4

[...]

[...]

Airteagal 5

[...]

Airteagal 6

CAIBIDIL 2 – CIONTA ÉILLITHE

Airteagal 7

Breabaireacht san earnáil phoiblí

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh an t-iompar seo a leanas inphionóis mar chion coiriúil, nuair a dhéantar d'aon ghnó é:
 - (a) buntáiste **míchuí** d'aon chineál a ghealladh, a thairiscint nó a thabhairt, go díreach nó trí idirghabhálaí, d'oifigeach poiblí le haghaidh an oifigigh sin nó le haghaidh tríú páirtí chun [...] go ngníomhóidh an t-oifigeach **sin** nó go staonfaidh sé ó ghníomhú [...] i bhfeidhmiú fheidhmeanna an oifigigh sin (breabaireacht ghníomhach);
 - (b) buntáiste míchuí d'aon chineál a bheith iarrtha nó faighte ag oifigeach poiblí, go díreach nó trí idirghabhálaí, nó **glacadh le tairiscint nó** gealladh an bhuntáiste sin le haghaidh [...] an oifigigh **sin** nó tríú páirtí, chun go ngníomhóidh an t-oifigeach poiblí nó go staonfaidh sé ó ghníomhú [...] i bhfeidhmiú fheidhmeanna an oifigigh sin (breabaireacht éighníomhach).
2. Déanfar eadránaithe agus giúróirí a chomhshamlú le hoifigigh phoiblí chun críoch mhír 1.

Airteagal 8

Breabaireacht san earnáil phríobháideach

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh an t-iompar seo a leanas inphionóis mar chion coiriúil, nuair a dhéantar d'aon ghnó é agus le linn gníomhaíochtaí eacnamaíocha, airgeadais **nó** [...] gnó [...]:

- (a) buntáiste míchuí d'aon chineál a ghealladh, a thairiscint nó a thabhairt, go díreach nó trí idirghabhálaí, d'aon duine a [...] stiúrann nó a oibríonn **in aon cháil** le haghaidh eintiteas de chuid na hearnála príobháidí, le haghaidh an duine sin nó le haghaidh tríú páirtí, chun go ngníomhóidh an duine sin nó go staonfaidh sé ó ghníomhú, de shárú ar dhualgais an duine sin (breabaireacht ghníomhach);
- (b) buntáiste míchuí d'aon chineál a bheith iarrtha nó faighte ag duine, go díreach nó trí idirghabhálaí, nó **glacadh le tairiscint nó** gealladh an bhuntáiste sin, **chun go mbeidh** an duine sin nó tríú páirtí, le linn dó [...] a bheith ag stiúradh eintiteas de chuid na hearnála príobháidí nó a bheith ag obair lena aghaidh **in aon cháil**, ag ghníomhú nó ag staonadh ó ghníomhú, de shárú ar dhualgais an duine sin (breabaireacht éighníomhach).

Airteagal 9

Míleithreasú

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú i gcás aon mhaoin a bheith á déanamh, á heisióc, á leithreasú nó á húsáid ag oifigeach poiblí a bhfuil a bainistíocht curtha ar a iontaoibh go díreach nó go hindíreach agus sin contrátha don chríoch a bhí beartaithe di, chun sochair don oifigeach sin nó chun sochair do dhuine nó eintiteas eile, [...] go mbeidh sé inphionóis mar choir choiriúil, nuair a dhéanann sé díobháil do leasanna airgeadais an eintitis phoiblí nó phríobháidigh lena mbaineann agus go ndéantar d'aon ghnó é. [...]

[...]

- [...]2. Féadfaidh na Ballstáit na bearta cuí a dhéanamh lena áirithiú i gcás aon mhaoin a bheith á déanamh, á heisióc, á leithreasú nó á húsáid, le linn gníomhaíochtaí eacnamaíocha, gníomhaíochtaí airgeadais, nó [...] gníomhaíochtaí [...] gnó, ag duine a stiúrann eintiteas de chuid na hearnála príobháidí nó a oibríonn ann, in aon cháil, a bhfuil a bainistíocht curtha ar a iontaoibh go díreach nó go hindíreach agus sin contrártha don chríoch a bhí beartaithe di [...], chun sochair don duine sin nó chun sochair do dhuine nó eintiteas eile, go mbeidh sé inphionóis mar choir choiriúil, nuair a dhéanann sé díobháil do leasanna airgeadais an eintitis phoiblí nó phríobháidigh lena mbaineann agus go ndéantar d'aon ghnó é.

Airteagal 10

Mangaireacht tionchair

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh an t-iompar seo a leanas inphionóis mar chion coiriúil, nuair a dhéantar d'aon ghnó é:
 - (a) buntáiste míchuí d'aon chineál a ghealladh, a thairiscint nó a thabhairt, go díreach nó trí idirghabhálaí, d'aon duine [...] chun tionchar **aindleathach** a imirt [...] **ar chinneadh nó beart atá le déanamh ag oifigeach poiblí i bhfeidhmiú fheidhmeanna an oifigigh sin** d'fhonn buntáiste míchuí a fháil ó oifigeach poiblí;
 - (b) buntáiste míchuí d'aon chineál a bheith iarrtha nó faighte, go díreach nó trí idirghabhálaí, nó **glacadh le tairiscint nó** gealladh an bhuntáiste sin [...] **ag aon [...]** duine [...] chun tionchar **aindleathach** a imirt **ar chinneadh nó beart atá le déanamh ag oifigeach poiblí i bhfeidhmiú fheidhmeanna an oifigigh sin** d'fhonn buntáiste míchuí a fháil ó oifigeach poiblí.
2. Chun go mbeidh an t-iompar dá dtagraítear i mír 1 inphionóis mar chion coiriúil, beidh sé neamhábhartha cé acu a imrítear nó nach n-imrítear an tionchar nó cé acu a leanann nó nach leanann na torthaí beartaithe as an [...] tionchar.

Airteagal 11

Drochúsáid oifige

Féadfaidh [...] na Ballstáit na bearta cuí a dhéanamh lena áirithiú go mbeidh [...] feidhmíocht ghnímh arna déanamh ag oifigeach poiblí nó mainneachtain oifigigh phoiblí gníomh a fheidhmiú, de shárú ar dhlíthe, i bhfeidhmiú a fheidhmeanna chun buntáiste míchuí a fháil le haghaidh an oifigigh sin nó le haghaidh tríú páirtí, **inphionóis mar chion coiriúil, nuair a dhéantar d'aon ghnó é.**[...]

[...]

Airteagal 12

Bac an cheartais

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh an t-iompar seo a leanas inphionóis mar chion coiriúil **amháin nó roinnt** [...] cionta coiriúla, nuair a dhéantar d'aon ghnó é:

1. fórsa fisiciúil, bagairtí nó imeaglú a úsáid, go díreach nó trí idirghabhálaí, nó buntáiste **míchuí** a ghealladh [...], a thairiscint nó a thabhairt chun léiriú bréige a spreagadh nó chun cur isteach ar léiriú a thabhairt nó fianaise a thabhairt ar aird in imeacht **i ndáil le** haon cheann de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 [...], 13 agus 14 **a dhéanamh**;
2. fórsa fisiciúil, bagairtí nó imeaglú a úsáid, go díreach nó trí idirghabhálaí, chun cur isteach ar fheidhmiú dualgas oifigiúil ag duine atá i seilbh oifig bhreithiúnach nó ag comhalta de na húdaráis forfheidhmithe dlí [...], **i ndáil le** haon cheann de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10, 13 agus 14 **a dhéanamh**.

Airteagal 13

Saibhriú ó chionta éillithe

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh éadail, sealbhú nó úsáid maoine intinniúil ag oifigeach poiblí, arb eol don oifigeach go bhfuil **an mhaoin sin, tráth a fála,** díorthaithe ó dhéanamh, **ag oifigeach poiblí eile,** aon cheann de na cionta a leagtar amach in Airteagail 7 go **10, 12** agus 14, inphionóis mar chion coiriúil [...]

Airteagal 14

Gríosú [...] agus [...] cabhrú agus neartú [...]

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh sé inphionóis mar chion coiriúil aon cheann de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 **go 10 agus 12** go 13 a ghríosú.
2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh sé inphionóis mar chion coiriúil cabhrú agus neartú le haon cheann de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 **go 10 agus 12** go 13.

[...]

Airteagal 15

Pionóis agus bearta le haghaidh daoine nádúrtha

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar pionóis choiriúla éifeachtacha, chomhréireacha agus athchomhairleacha a fhorchur i leith na gcionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagail 7 **go 10 agus 12** go 14.
2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú:
 - (a) go mbeidh na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagal 7, **i gcás ina sáraíonn an gníomh arna dhéanamh ag an oifigeach dualgais an oifigigh sin**, agus Airteagal 9(a) [...] inphionóis le téarma uasta príosúnachta [...] **4** bliana ar a laghad;
 - (b) go mbeidh na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagal 7, **i gcás nach sáraíonn an gníomh atá le déanamh ag an oifigeach dualgais an oifigigh sin**, Airteagail 8 [...], **9(b) agus 10** [...] inphionóis le téarma uasta príosúnachta [...] **3** bliana ar a laghad; agus
 - (c) go mbeidh an cion coiriúil dá dtagraítear in Airteagal 13 inphionóis le téarma uasta príosúnachta [...] **2** bhliain ar a laghad.

3. [...] Féadfaidh na Ballstáit a fhoráil **nach cion coiriúil é an t-iompar dá dtuairiscítear in Airteagal 9 i gcás inar lú ná EUR 10 000 an buntáiste nó an damáiste lena mbaineann** [...].
4. Gan dochar do mhíreanna 1 [...] **agus 2**, déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfaidh daoine nádúrtha a bhfuil [...] na [...] cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 **go 10 agus 12 go 14** a bheith faoi réir **pionóis** nó bearta **breise coiriúla nó neamhchoiriúla** [...] **atá comhréireach le tromchúis an iompair** [...] **lena bhféadfar an méid seo a leanas a bheith san áireamh:**
- (a) fineálacha;
 - (b) cur as oifig phoiblí, cur ar fionraí, agus athshannadh uaithi;
 - (c) dícháiliú ón méid seo a leanas:
 - (i) a bheith i seilbh oifig phoiblí;
 - (ii) feidhm seirbhíse poiblí a fheidhmiú;
 - (iii) a bheith i seilbh oifige i nduine dlítheanach atá faoi úinéireacht iomlán nó pháirteach an Bhallstáit sin;
 - (iv) gníomhaíochtaí [...] **gnó a chleachtadh as ar eascair an cion ábhartha nó lenar cumasaíodh an cion ábhartha** [...];
- [...]
- ([...]**d**) aistarraingt ceadanna [...] **agus** údaraithe chun gníomhaíochtaí a shaothrú [...] **as ar eascair an cion ábhartha nó lenar cumasaíodh an cion ábhartha; agus**

([...])e eisiámh ó rochtain ar mhaoiniú poiblí, lena n-áirítear nósanna imeachta tairisceana, deontais, [...] lamháltais **agus ceadúnais**. [...]

Airteagal 16

Dliteanas daoine dlítheanacha

1. Áiritheoidh na Ballstáit [...] gur féidir daoine dlítheanacha a chur faoi dhliteanas i leith [...] cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go **10 agus 12 go 14 i gcás ina ndéanfaidh aon** [...] duine [...] **a bhfuil** post ceannaireachta aige laistigh den duine dlítheanach **lena mbaineann, ag gníomhú dó ina aonar nó mar chuid d'orgán de chuid an duine dhlítheanaigh sin,** i gcás ina ndéanfaidh sé **na cionta sin** chun tairbhe do na daoine dlítheanacha sin, bunaithe ar cheann amháin den mhéid seo a leanas:
 - (a) cumhacht ionadaíocht a dhéanamh don duine dlítheanach;
 - (b) [...] údarás chun cinntí a dhéanamh thar ceann an duine dhlítheanaigh; nó
 - (c) [...] údarás chun smacht a fheidhmiú laistigh den duine dlítheanach.
2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú gur féidir daoine dlítheanacha a chur faoi dhliteanas i gcás inar fhág easpa maoirseachta nó rialaithe ó dhuine dá dtagraítear i mír 1 gurbh fhéidir **le duine atá faoina údarás** [...] cion dá dtagraítear in Airteagail 7 go **10 agus 12 go 14 [...]** a dhéanamh chun tairbhe [...] **don** duine dlítheanach.
3. Ní eisiafar le dliteanas daoine dlítheanacha faoi mhíreanna 1 agus 2 imeachtaí coiriúla in aghaidh daoine nádúrtha a **dhéanann** [...] na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagal 7 go **10 agus 12 go 14**, a ghríosáionn iad [...] nó atá ina gcúlpháirtithe [...] **sna** cionta sin.

[...] Pionóis agus bearta le haghaidh daoine dlítheanacha

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar [...] **pionóis nó bearta** [...] **coiriúla nó neamhchoiriúla** atá éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach a ghearradh ar dhuine dlítheanach atá faoi dhliteanas de bhun Airteagal 16(1) nó 16(2) [...].
2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go n-áireofar ar na [...] **pionóis nó** na bearta le haghaidh daoine dlítheanacha **atá** faoi dhliteanas de bhun Airteagail 16(1) nó 16(2) i leith na gcionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14 **fíneálacha coiriúla nó neamhchoiriúla, agus beidh méid na bhfíneálacha sin comhréireach le tromchúis an iompair agus le himthosca aonair agus airgeadais agus imthosca eile an duine dhlítheanaigh lena mbaineann, agus féadfar pionóis nó bearta coiriúla nó neamhchoiriúla eile a áireamh iontu atá comhréireach le tromchúis an iompair, lena n-áirítear iad seo a leanas:**

[...]

(a[...]) [...] eisiamh [...] ó theidlíocht i leith sochair phoiblí nó cúnamh poiblí;

(b[...]) [...] eisiamh ó **rochtain ar mhaoiniú** poiblí, **lena n-áirítear** nósanna imeachta **tairisceana, deontais, lamháltais agus ceadúnais;**

(c[...]) [...] dícháiliú sealadach nó buan [...] ó [...] **fheidhmiú** gníomhaíochtaí **gnó;**

(d[...]) [...] aistarraingt ceadanna [...] **agus** údaraithe chun gníomhaíochtaí a shaothrú [...] **as ar eascair** an cion **ábhartha nó lenar cumasaíodh** an cion **ábhartha** [...];

(e[...]) [...] an fhéidearthacht le haghaidh údaráis phoiblí chun Conradh a neamhniú nó a chealú [...], ar sa chomhthéacs sin a rinneadh an cion;

- (f[...]) [...] cur [...] faoi mhaoirseacht bhreithiúnach;
- (g[...]) [...] foirceannadh go breithiúnach [...]; agus
- (h[...]) [...] dúnadh gnólachtaí [...] ar baineadh úsáid astu chun an cion a dhéanamh.

3. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar, i gcás ar a laghad daoine dlítheanacha atá faoi dhliteanas de bhun Airteagal 16(1) i leith na gcionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 13, fíneálacha coiriúla nó neamhchoiriúla a ghearradh, beidh méid na bhfíneálacha sin comhréireach le tromchúis an iompair agus le himthosca aonair agus airgeadais agus imthosca eile an duine dhlítheanaigh lena mbaineann. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú nach lú uasleibhéal na bhfíneálacha sin ná an méid seo a leanas:

- (a) **5 % de láimhdeachas domhanda iomlán an duine dhlítheanaigh, sa bhliain ghnó roimh an mbliain ina ndearnadh an cion, nó sa bhliain ghnó roimh an gcinneadh an fhíneáil a fhorchur, i leith na gcionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 9.**
- (b) **3 % de láimhdeachas domhanda iomlán an duine dhlítheanaigh, sa bhliain ghnó roimh an mbliain ina ndearnadh an cion, nó sa bhliain ghnó roimh an gcinneadh an fhíneáil a fhorchur, i leith na gcionta dá dtagraítear in Airteagail 10, 12 agus 13.**

sin, nó

- (c) **méid a chomhfhreagraíonn do EUR 40 milliún le haghaidh cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 9, agus EUR 24 mhilliún le haghaidh cionta dá dtagraítear in Airteagail 10, 12 agus 13.**

Féadfaidh na Ballstáit rialacha a bhunú le haghaidh cásanna nach féidir méid na fíneála a chinneadh ar bhonn láimhdeachas domhanda iomlán an duine dhlítheanaigh sa bhliain ghnó roimh an mbliain ghnó ina ndearnadh an cion, nó sa bhliain ghnó roimh an gcinneadh chun an fhíneáil a fhorchur.

Airteagal 18

Imthosca [...] géaraitheacha

[...] **A mhéid nach bhfuil na himthosca seo a leanas mar chuid de na gnéithe a chomhdhéanann na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10, 12 agus 13, déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú, i ndáil leis na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14, go bhféadfaidh ceann amháin nó níos mó de na himthosca seo a leanas [...], i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, [...] a mheas mar imthosca géaraitheacha, i ndáil leis na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14:**

- (a) is oifigeach ardleibhéil an ciontóir;
- (b) ciontaíodh an ciontóir **cheana le breithiúnas críochnaitheach** [...] i [...] gcionta den chineál céanna **cosúil leo siúd faoi Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14;**
- (c) fuair an ciontóir sochar substaintiúil nó rinne an cion damáiste substaintiúil, **a mhéid is féidir iad a chinneadh;**

[...]

- ([...]**d**) feidhmíonn an ciontóir feidhmeanna imscrúdaithe, ionchúisimh nó breithnithe;
- ([...]**e**) má rinneadh an cion faoi chuimsiú eagraíocht choiriúil de réir bhrí Chinneadh Réime 2008/841/CGB²¹; agus

²¹ **Cinneadh Réime 2008/841/CGB ón gComhairle an 24 Deireadh Fómhair 2008 maidir leis an gcomhrac i gcoinne na coireachta eagraithe, IO L 300/42.**

[...] ²² [...]

Airteagal 18a

Imthosca maolaitheacha

[...] Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú, i ndáil leis na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14, go bhféadfaidh ceann amháin nó níos mó [...] de na himthosca seo a leanas [...], i gcomhréir le forálacha ábhartha an dlí náisiúnta, a mheas mar imthosca maolaitheacha [...]:

- (a) soláthraíonn an ciontóir faisnéis do na húdaráis inniúla nach mbeidís in ann a fháil murach sin, rud a chuidíonn leo an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (i) **na** ciontóirí eile a shainaithint nó a thabhairt os comhair na cúirte; nó
 - (ii) fianaise a fháil

²² Treoir 2015/849/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2015 maidir le húsáid an chórais airgeadais chun sciúradh airgid nó maoiniú sceimhlitheoireachta a chosc, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 2005/60/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Treoir 2006/70/CE ón gCoimisiún (IO L 141, 5.6.2015, lgh. 73–117).

- (b) **ach amháin más foras chun dliteanas a eisiámh é, i gcás ina bhfuil [...] duine dlítheanach faoi dhliteanas i leith aon cheann de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14** agus ina bhfuil rialuithe inmheánacha éifeachtacha, feachtaithe, agus cláir chomhlíontachta curtha chun feidhme chun an t-éilliú a chosc roimh nó tar éis dhéanamh an chionta; agus
- (c) i gcás ina bhfuil [...] duine dlítheanach **faoi dhliteanas i leith aon cheann de na cionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14** agus, nuair a bheidh an cion braite, i gcás ina mbeidh sé nochta go mear agus go deonach do na húdaráis inniúla agus bearta feabhais déanta.

Is maidir le daoine dlítheanacha, agus maidir leosan amháin, atá na himthosca maolaitheacha dá dtagraítear i bpointí (b) agus (c) [...] infheidhme.

Airteagal 19

Pribhléidí nó díolúine ó chionta éillithe a imscrúdú agus a ionchúiseamh

Mura dtagann sé salach ar a gcórais dlí, ar a bunreachtanna ná ar a bprionsabail bhunreachtúla, déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar deireadh a chur le pribhléidí nó díolúintí ó imscrúdú agus ionchúiseamh a dheonaítear d'oifigigh náisiúnta, le haghaidh na gcionta dá dtagraítear sa Treoir seo [...].

Airteagal 20

Dlínse

1. **Déanfaidh gach Ballstát na bearta is gá chun a dhlínse féin a bhunú ar na cionta dá dtagraítear sa Treoir seo sna cásanna seo a leanas:**
 - (a) gur **laistigh [...]** dá chríoch **a rinneadh [...]** an cion ina iomláine nó go [...] páirteach;
 - (b) gur náisiúnach [...] **dá chuid [...]** an ciontóir;
 - [...].
2. **Cuirfidh Ballstát an Coimisiún ar an eolas i gcás ina gcinneann sé a dhlínse a leathnú chuig ceann amháin nó níos mó de na cionta dá dtagraítear sa Treoir seo a rinneadh lasmuigh dá chríoch, sna cásanna seo a leanas:**
 - (a) tá gnáthchónaí ar an gciontóir ar a chríoch;
 - (b) rinneadh an cion i gcoinne duine dá chuid náisiúnach nó gnáthchónaitheoirí;
 - (c) rinneadh an cion chun tairbhe duine dhlítheanaigh atá bunaithe ina chríoch;
 - (d) rinneadh an cion chun tairbhe duine dhlítheanaigh i leith aon ghnó a dhéantar ina iomláine nó go páirteach ar a chríoch.

[...]3. I gcás ina dtiocfaidh cion dá dtagraítear sa Treoir seo laistigh de dhlínse níos mó ná Ballstát amháin, rachaidh na Ballstáit [...] **sin** lena mbaineann i gcomhar chun a chinneadh cén [...] **Ballstát a** sheolfaidh imeachtaí coiriúla. Déanfar an t-ábhar a chur faoi bhráid Eurojust, i gcás inarb iomchuí agus i gcomhréir le hAirteagal 12 de Chinneadh Réime 2009/948/CGB ón gComhairle²³.

[...]4. Sna cásanna dá dtagraítear i mír 1, pointe (b), [...] **déanfaidh na** Ballstáit **na bearta is gá lena** áirithiú nach mbeidh feidhmiú a [...] **ndlínse** faoi réir an choinníll nach féidir ionchúiseamh a thionscnamh ach tar éis séanadh ón Stát **ar an áit ina** [...] ndearnadh an cion coiriúil nó tar éis tuarascáil arna déanamh [...] sa Stát ina ndearnadh an cion coiriúil.

Airteagal 21

Tréimhsí teorann [...]

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá le foráil a dhéanamh do thréimhse teorann **lena gcumasaítear** na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14 [...] **a imscrúdú, a ionchúiseamh, a thriail agus a bhreithniú** [...] ar feadh **tréimhse** leordhóthanach ama [...] **ón uair a dhéantar na cionta coiriúla sin, ionas go bhféadfar dul i ngleic go héifeachtach leis na cionta coiriúla sin.**

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun foráil a dhéanamh maidir le tréimhse teorann lena bhféadfar pionóis arna bhforchur tar éis ciontú críochnaitheach i gcionta coiriúil dá dtagraítear in Airteagail 7 go 10 agus 12 go 14 a fhorfheidhmiú ar feadh tréimhse leordhóthanach ama tar éis an chiontaithe sin.

²³ Cinneadh Réime 2009/948/CGB ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le coinbhleachtaí i bhfeidhmiú dlínse in imeachtaí coiriúla a chosc agus a shocrú (IO L 328, 15.12.2009, lch. 42).

2. Is [...] **mar [...]** a leanas a bheidh an tréimhse teorann dá dtagraítear i mír 1, **an chéad fhomhír:**

(a) [...] **5 bliana, ar a laghad,** ón tráth a rinneadh an cion, le haghaidh na gcionta coiriúla [...] **is inphionóis le téarma uasta príosúnachta 4 bliana ar a laghad;**

(b) [...] **3 bliana, ar a laghad,** ón tráth a rinneadh an cion, le haghaidh na gcionta coiriúla [...] **is inphionóis le téarma uasta príosúnachta 2 bhliain ar a laghad[...]**

[...].

[...]

[...]3. [...] Is mar seo a leanas a bheidh an tréimhse teorann dá dtagraítear i mír 1, an dara fomhír:

(a) 5 bliana ar a laghad ó dháta an chiontaithe chríochnaithigh sna cásanna seo a leanas:

(i) pionós príosúnachta ar feadh tréimhse is faide ná 1 bhliain amháin; nó de rogha air sin

(ii) pionós príosúnachta le haghaidh cion coiriúil is inphionóis le téarma uasta 4 bliana ar a laghad.

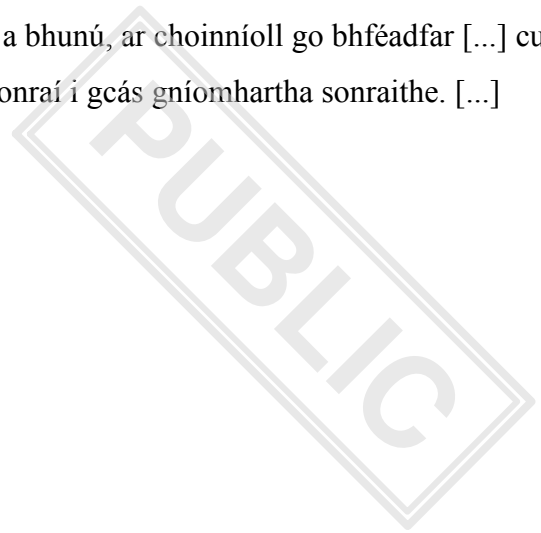
(b) 3 bliana ar a laghad ó dháta an chiontaithe chríochnaithigh sna cásanna seo a leanas:

(i) pionós príosúnachta ar feadh tréimhse suas le 1 bhliain amháin; nó de rogha air sin

(ii) pionós príosúnachta le haghaidh cion coiriúil is inphionóis le téarma uasta 2 bhliain ar a laghad.

[...]

[...] **4.** De mhaolú ar mhíreanna **2 agus 3** [...], féadfaidh na Ballstáit **tréimhse teorann atá níos giorra ná 5 bliana, ach nach giorra ná 3 bliana**, a bhunú, ar choinníoll go bhféadfar [...] cur isteach ar an tréimhse **teorann sin** nó í a chur ar fionraí i gcás gníomhartha sonraithe. [...]

CAIBIDIL 3 – COSC, TUAIRISCIÚ AGUS IMSCRÚDÚ

Airteagal 3

An t-éilliú a chosc

1. Déanfaidh na Ballstáit gníomhaíocht iomchuí[...] chun feasacht phoiblí a mhúscailt maidir le díobhálacht an éillithe agus é **mar chuspóir** déanamh foriomlán cionta éillithe mar aon le riosca an éillithe a laghdú.
2. Déanfaidh na Ballstáit bearta chun leibhéal [...] **leordhóthanach** trédhearcachta agus cuntasachta a áirithiú sa riarachán poiblí agus sa chinnteoireacht phoiblí d'fhonn an t-éilliú a chosc.
3. Déanfaidh na Ballstáit bearta chun a áirithiú go mbeidh [...] uirlisí coisctheacha **i bhfeidhm**. **D'fhéadfaí a áireamh orthu sin, mar shampla**, rochtain [...] iomchuí ar fhaisnéis a bhaineann le leas an phobail, rialacha [...] chun coinbhleachtaí leasanna a nochtadh agus a bhainistiú san earnáil phoiblí, [...] rialacha maidir le [...] sócmhainní [...] oifigeach náisiúnta [...] **arna n-ainmniú faoin dlí náisiúnta** a bheith á ndeimhniú acu agus rialacha [...] lena rialáiltear an idirghníomhaíocht idir an earnáil phríobháideach agus an earnáil phoiblí [...].

4. **Áiritheoidh** [...] na Ballstáit **go mbeidh** bearta cuimsitheacha **ar fáil** chun an t-éilliú a chosc san earnáil phoiblí agus san earnáil phríobháideach araon, **agus go mbeidh siad** in oiriúint do rioscaí sonracha réimse gníomhaíochta. Leis na bearta sin áireofar ar a laghad gníomhaíochtaí chun an t-ionracas a neartú agus deiseanna le haghaidh an éillithe a chosc i measc:
- (a) oifigigh ardleibhéil;
 - (b) [...] **údaráis** forfheidhmithe dlí agus [...] **breithiúnacha**, lena n-áirítear bearta a bhaineann lena gceapachán agus lena n-iompar[...].
5. Dá bhrí sin, déanfaidh [...] na Ballstáit measúnú **nuair is gá** chun na hearnálacha **nó na slite beatha** is mó atá i mbaol an éillithe a shainaithint agus **bearta a fhorbairt chun aghaidh a thabhairt ar na príomhrioscaí sna hearnálacha nó sna slite beatha a shainaithnítear.**
6. De thoradh an mheasúnaithe sin, [...]eagróidh [...]na Ballstáit, **de réir mar is iomchuí**, gníomhaíochtaí múscailte feasachta a bheidh oiriúnaithe do shainiúlachtaí na n-earnálacha **nó na slite beatha** a shainaithnítear **i mír 5**, lena n-áirítear maidir le heitic. [...]
- [...]
7. I gcás inarb iomchuí, déanfaidh na Ballstáit bearta chun rannpháirtíocht na sochaí sibhialta, eagraíochtaí neamhrialtasacha agus eagraíochtaí pobalbhunaithe i ngníomhaíochtaí frithéillithe a chur chun cinn.

[...] Comhlachtaí nó aonaid eagraíochta in aghaidh an éillithe

1. **Chun an comhrac ar an éilliú a chur chun cinn ar bhonn combhchoiteann, áiritheoidh na Ballstáit [...] go mbeidh comhlacht amháin nó níos mó, nó aonad **eagraíochta** amháin nó níos mó i bhfeidhm [...] agus é mar chúram orthu an t-éilliú a chosc.**
2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh comhlacht amháin nó níos mó, nó aonad **eagraíochta** [...] amháin nó níos mó i bhfeidhm **a bhfuil mar chúram orthu** an t-éilliú a chur faoi chois.
3. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú maidir leis na comhlachtaí nó leis na haonaid eagraíochta dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2, **go bhféadfaidh siad feidhmiú gan cur isteach orthu go míchuí agus, i gcás inarb ábhartha, cinntí nó moltaí a dhéanamh i gcomhréir le nósanna imeachta trédhearcacha arna mbunú faoin dlí, le rialacháin nó le forálacha riaracháin.**[...]
[...]

[...]

Airteagal 5

Acmhainní

Áiritheoidh na Ballstáit [...] gurb amhlaidh, maidir leis **na comhlachtaí nó aonaid eagraíochta dá dtagraítear in Airteagal 4, míreanna 1 agus 2**, [...] [...] a dhéanfar líon leordhóthanach foirne cáilithe a sholáthar dóibh mar aon leis na hacmhainní airgeadais, teicniúla agus teicneolaíocha is gá le haghaidh fheidhmíocht éifeachtach a bhfeidhmeanna a bhaineann le cur chun feidhme na Treorach seo.

Airteagal 6

Oiliúint

1. Déanfaidh gach Ballstát na bearta is gá chun [...] oiliúint **a chur ar fáil** le haghaidh na n-oifigeach náisiúnta dá chuid chun bheith in ann foirmeacha éagsúla éillithe agus rioscaí éillithe a fhéadfaidh tarlú i bhfeidhmiú a ndualgas a shainaithint agus chun freagairt ar bhealach tráthúil agus iomchuí d'aon ghníomhaíocht amhrasach.
2. **Gan dochar do neamhspleáchas na mbreithiúna agus do na difríochtaí in eagrú na mbreithiúna ar fud an Aontais**, [...] déanfaidh gach Ballstát na bearta is gá chun [...] oiliúint speisialaithe [...] **a chur ar fáil** [...] d'údaráis forfheidhmithe dlí **agus** do na húdaráis [...] **bhreithiúnacha** a gcuirtear imscrúduithe coiriúla agus imeachtaí **coiriúla** i leith cionta a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo ar a gcúram.

Airteagal 22

Cosaint daoine a thuairiscíonn cionta nó a thugann cúnamh maidir leis na ciontaí sin a imscrúdú

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh Treoir (AE) 2019/1937²⁴ infheidhme maidir le tuairisciú na gcionta dá dtagraítear in Airteagail 7 go 14 den Treoir seo agus maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn na cionta sin, **faoi na coinníollacha a bhunaítear iontu.**
2. Le cois na mbeart dá dtagraítear i mír 1, **déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá lena áirithiú** go [...] mbeidh **rochtain ag duine ar bith** a thuairiscíonn cionta dá dtagraítear sa Treoir seo [...] a sholáthraíonn fianaise nó a théann i gcomhar [...] **leis na húdaráis inniúla, go mbeidh rochtain aige ar chosaint, ar thacaíocht agus ar bhearta cúnaimh [...]** i gcomhthéacs imeachtaí coiriúla, **i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.**

Airteagal 23

Uirlisí imscrúdaitheacha

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh uirlisí imscrúdaitheacha éifeachtacha **agus comhréireacha** [...] ar fáil [...] chun na cionta coiriúla dá dtagraítear sa Treoir seo a imscrúdú nó a ionchúiseamh.

I gcás inarb iomchuí, áireofar sna huirlisí sin uirlisí imscrúdaitheacha speisialta, mar shampla na huirlisí sin a úsáidtear chun an choireacht eagraithe a chomhrac nó i gcásanna eile coireachta tromchúisí.

²⁴ Treoir (AE) 2019/1937 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2019 maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn sáruithe ar dhlí an Aontais, IO L 305, 26.11.2019, lgh. 17-56

CAIBIDIL 4 – COMHORDÚ AGUS COMHAR

Airteagal 24

*Comhar idir na Ballstáit [...] agus comhlachtaí, oifigí nó gníomhaireachtaí eile an Aontais
[...]*

I gcás ina meastar gur de chineál trasteorann iad na cionta coiriúla dá dtagraítear sa Treoir seo, déanfaidh údaráis inniúla na mBallstát lena mbaineann breithniú ar an bhfaisnéis a bhaineann leis na cionta sin a tharchur chuig comhlachtaí, oifigiú nó gníomhaireachtaí inniúla iomchuí an Aontais. Gan dochar do na rialacha maidir le comhar trasteorann agus cúnamh dlí frithpháirteach in ábhair choiriúla, maidir leis [...] na Ballstáit, Europol, Eurojust, Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh [...] agus an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise [...], rachaidh siad i gcomhar le chéile, laistigh dá n-inniúlachtaí faoi seach, sa chomhrac ar na cionta coiriúla dá dtagraítear sa Treoir seo. Chuige sin, i gcás inarb iomchuí, **soláthróidh Eurojust, Europol agus an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise [...]** an cúnamh teicniúil agus oibríochtúil i gcomhréir lena sainorduithe faoi seach **de réir mar is gá do na húdaráis inniúla** chun [...] comhordú a n-imscrúduithe a éascú [...].

Airteagal 25

Tacaíocht ón gCoimisiún le haghaidh na mBallstát agus a n-údarás inniúil

[...]

1.[...] Ullmhóidh an Coimisiún forléargas ar rioscaí eanála a bhaineann leis an éilliú san Aontas agus éascóidh sé malartú faisnéise i measc na mBallstát agus saineolaithe ar fud an Aontais.

2. [...] Déanfaidh an Coimisiún, trí líonra an Aontais in aghaidh an éillithe, an méid seo a leanas [...]:

[...]comhar agus malartú dea-chleachtas a éascú i measc cleachtóirí, saineolaithe, taighdeoirí agus páirtithe leasmhara eile de chuid na mBallstát;

[...]

3. [...] Cuirfidh an Coimisiún na Ballstáit ar an eolas maidir leis na hacmhainní airgeadais atá ar fáil ar leibhéal an Aontais do na Ballstáit le haghaidh an chomhraic in aghaidh an éillithe.

Airteagal 26

Bailiú sonraí agus staitisticí

1. **Beidh córas i bhfeidhm** ag na Ballstáit **chun** sonraí staidrimh **anaithnidithe** [...] maidir leis na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagail 7 **go 10 agus in Airteagail 12** go 14 den Treoir seo **a thaifeadadh, a tháirgeadh agus a sholáthar.**

2. San áireamh sna sonraí staidrimh dá dtagraítear i mír 1, **beidh ar a laghad na sonraí atá ann cheana, ach fáil a bheith orthu ar an leibhéal lárnach [...]**:

- (a) **líon na gcionta arna gclárú agus arna mbreithniú ag na Ballstáit;**
- (b) **líon na gcásanna cúirte a díbheadh;**
- (c) **líon na ndaoine nádúrtha**
 - (i) **a ionchúisítear,**
 - (ii) **a chiontaítear;**
- (d) **líon na ndaoine dlítheanacha**
 - (i) **a ionchúisítear,**
 - (ii) **a chiontaítear nó a ngearrtar fineáil orthu;**

[...]

(e[...]) cineálacha agus leibhéil na smachtbhannaí arna bhforchur le haghaidh gach ceann de na cionta coiriúla dá dtagraítear in Airteagail 7 go 14.[...]

[...]

3. Déanfaidh na Ballstáit, ar bhonn bliantúil agus faoin **31 [...] Nollaig**, na sonraí staidrimh dá dtagraítear i mír 2 a fhoilsiú, **i bhformáid chaighdeánach atá inrochtana go héasca agus inchomparáide** [...], le haghaidh na bliana roimhe sin agus cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas maidir leis sin.

CAIBIDIL 5 – FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

Airteagal 27

Athsholáthar Chinneadh Réime 2003/568/CGB ón gComhairle agus an Choinbhinsiún maidir leis an gcomhrac i gcoinne éilliú a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh i dtreis ann

1. Cuirtear an Treoir seo in ionad Chinneadh Réime 2003/568/CGB maidir leis na Ballstáit a bhfuil an Treoir seo ina ceangal orthu, gan dochar d'oibleagáidí na mBallstát sin maidir leis an dáta chun an Cinneadh Réime sin a thrasú sa dlí náisiúnta.

Maidir leis na Ballstáit a bhfuil an Treoir seo ina ceangal orthu, déanfar tagairtí do Chinneadh Réime 2003/568/CGB **agus d’Airteagal 2 de**, a fhorléiriú mar thagairtí do **Chaibidil 2 den** Treoir seo.

2. Déantar an Coinbhinsiún um chomhrac an éillithe a bhfuil oifigigh na gComhphobal Eorpach nó oifigigh Bhallstáit an Aontais Eorpaigh i dtreis ann a athsholáthar maidir leis na Ballstáit a bhfuil an Treoir seo ina ceangal orthu.

Maidir leis na Ballstáit a bhfuil an Treoir seo ina ceangal orthu, déanfar tagairtí don Choinbhinsiún sin **agus d’Airteagal 3 de** a fhorléiriú mar thagairtí do **Chaibidil 2 den** Treoir seo.

Airteagal 28

Leasuithe ar Threoir (AE) 2017/1371 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhíthin an dlí choiriúil

Leasaítear Treoir (AE) 2017/1371 mar a leanas:

- (1) In Airteagal 2(1), cuirtear an pointe (c) seo a leanas isteach:

‘(c) is é atá i gceist le ‘oifigigh ardleibhéil’ na hoifigigh sin a shainmhínítear in Airteagal 2([...]2) (iii) de Threoir (AE) XXX maidir leis an éilliú a chomhrac.’
- (2) In Airteagal 4(2), cuirtear ‘breabaireacht éighníomhach agus ghníomhach san earnáil phoiblí’, ‘breabaireacht éighníomhach san earnáil phoiblí’ agus ‘breabaireacht ghníomhach san earnáil phoiblí’ in ionad na bhfocal ‘éilliú éighníomhach agus gníomhach’, ‘éilliú éighníomhach’ agus ‘éilliú gníomhach’ faoi seach.

[...]

[...]

(3[...]) In Airteagal 7, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 4:

‘4. [...] Féadfaidh na Ballstáit **a fhoráil nach cion coiriúil é an t-iompar dá dtuairiscítear i bpointí (a), (b) nó (c) d’Airteagal 3(2) nó in Airteagal 4(1) agus (3) i gcás inar lú ná EUR 10 000 an buntáiste nó an damáiste lena mbaineann [...].**’

(4[...]) In Airteagal 7, cuirtear an mhír 6 seo a leanas isteach:

‘7. Gan dochar do mhíreanna 1 go 5, déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar daoine nádúrtha [...] a rinne[...] na [...] cionta coiriúla dá dtagraítear in **Airteagail 3, 4 agus 5**, a chur faoi réir **pionóis** nó bearta **breise coiriúla nó neamhchoiriúla** [...] a áireodh, **d’fhéadfadh sé, iad siúd** dá dtagraítear in Airteagal 15(4) de Threoir (AE) XXX maidir leis an éilliú a chomhrac.’

(5[...]) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 8:

‘Airteagal 8

Imthosca géaraitheacha agus maolaitheacha

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go measfar gur imthoisc ghéaraitheach atá i gceist i gcás ina ndéantar cion coiriúil dá dtagraítear in Airteagail 3, 4 nó 5 in eagraíocht choiriúil de réir bhrí Chinneadh Réime 2008/841/CGB.

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar [...] ceann amháin nó níos mó de na himthosca dá dtagraítear in Airteagal 18, **pointí (a) go (d), agus 18a** de Threoir (AE) XXX maidir leis an éilliú a chomhrac a mheas [...], **i gcomhréir le forálacha ábhartha an dlí náisiúnta**, mar imthosca géaraitheacha agus maolaitheacha, i ndáil leis na cionta coiriúla dá dtagraítear sa Treoir seo.’

(6[...]) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 9:

‘Airteagal 9

Smachtbhannaí i dtaca le daoine dlítheanacha

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go bhféadfar **pionóis choiriúla nó neamhchoiriúla nó bearta coiriúla nó neamhchoiriúla** [...] atá éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach a fhorchur ar dhuine dlítheanach a chuirtear faoi dhliteanas [...] de bhun Airteagal 6 [...].

2. Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go n-áireofar ar na [...] **pionóis** nó na bearta le haghaidh daoine dlítheanacha atá faoi dhlíteanas de bhun Airteagal 6 **fíneálacha coiriúla nó neamhchoiriúla, agus beidh méid na bhfíneálacha sin comhréireach le tromchúis an iompair agus le himthosca aonair agus airgeadais agus imthosca eile an duine dhlítheanaigh lena mbaineann, agus féadfar [...] pionóis nó bearta coiriúla nó neamhchoiriúla eile a áireamh iontu atá comhréireach le tromchúis an iompair, lena n-áirítear iad siúd dá dtagraítear in Airteagal 17(2) de Threoir (AE) XXX maidir leis an éilliú a chomhrac.'**

[...]

[...]

Airteagal 29

Trasuí

1. Na forálacha reachtaíochta, rialúcháin nó riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a thabhairt i bhfeidhm faoi [...] **36** mhí tar éis **dháta** glactha **na Treorach seo** [...] ar a dhéanaí. Cuirfidh siad téacs na bhforálacha sin in iúl don Choimisiún láithreach.

2. Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na forálacha sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Is iad na Ballstáit a chinnfidh an bealach le tagairt den sórt sin a dhéanamh.
3. Déanfaidh na Ballstáit téacs phríomhfhorálacha an dlí náisiúnta a ghlacfaidh siad sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo a chur in iúl don Choimisiún.

Airteagal 30

Meastóireacht agus tuairisciú

1. Cuirfidh an Coimisiún, faoi [24 mhí tar éis an sprioc-ama le haghaidh an Treoir seo a chur chun feidhme], tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle ina ndéanfar measúnú ar a mhéid a rinne na Ballstáit na bearta is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh.

[...]

- 2[...]. Faoi [48 mí tar éis an sprioc-ama le haghaidh chur chun feidhme na Treorach seo], cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle, lena ndéanfar measúnú ar bhreisluach na Treorach seo maidir leis an éilliú a chomhrac. Leis an tuarascáil cumhdófar tionchar na Treorach seo freisin ar chearta agus saoirsí bunúsacha. Ar bhonn na meastóireachta sin, déanfaidh an Coimisiún, más gá, cinneadh faoi ghníomhaíochtaí leantacha iomchuí a dhéanamh.

Airteagal 31

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a foilsithe in
Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh.

Airteagal 32

Seolaithe

Is chuig na Ballstáit a dhírítear an Treoir seo, i gcomhréir leis na Conarthaí.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

(22)